

PROPOSTA PEDAGÒGICA

CURS 2022-23

CULTURA CLÀSSICA 3 ESO

1r Batxillerat
4t ESO
2n Batxillerat

M. Neus Cabrera Tomàs
Coordinadora del Seminari Didàctic de Llatí
21 d'octubre 2022
I.E.S. Josep de Ribera de Xàtiva

CULTURA CLÀSSICA 3 ESO

ÍNDEX:

1. PRESENTACIÓ
2. CONCRECIÓ DE LES COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES
3. SELECCIÓ DELS SABERS BÀSICS
4. CONCRECIÓ DELS CRITERIS D'AVUACIÓ
5. INSTRUMENTS DE RECOLLIDA I REGISTRE D'INFORMACIÓ
6. RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ
7. PROGRAMACIÓ D'AULA

1. PRESENTACIÓ

La presència de la matèria de Cultura Clàssica com a optativa d'oferta obligatòria en tercer d'Educació Secundària està del tot justificada pel fet de constituir un dels pilars bàsics de la cultura i ciència europees modernes.

En establir la relació entre el passat i present s'afavoreix en l'alumnat el desenvolupament d'una visió crítica del seu entorn des d'una perspectiva lingüística, històrica, política, social, cultural, arqueològica i literària. Així mateix, es fomenta l'estudi de la Cultura Clàssica des de la perspectiva del moment històric en què es va desenvolupar sense emetre judicis de valor basats en la situació actual.

No podem comprendre i reflexionar sobre l'actualitat sense remuntar-nos al món grecoromà, base fonamental de nombrosos aspectes de la nostra civilització: la llengua, la vida quotidiana, la política, la ciència, el calendari i les festivitats, l'enginyeria, el dret, la filosofia, entre altres. La seua anàlisi i comprensió aporta al'alumnat la capacitat per a valorar i respectar el patrimoni cultural i arqueològic des d'una posició sostenible i compromesa.

L'estudi de la matèria de Cultura Clàssica en l'Educació Secundària Obligatoria ajuda a potenciar les competències de l'alumnat, des de les tres dimensions que aquestes inclouen, conceptuals, instrumentals i actitudinals, perquè contribueix a afrontar una sèrie de desafiaments que connecten l'antiguitat clàssica amb els nostres dies. Així doncs, aquest aprenentatge els capacita per a comprendre els múltiples vincles que continuen existint entre la cultura grecoromana i la nostra realitat actual. A més, promou el desenvolupament personal davant el món que els envolta, cosa que reforça l'habilitat per a enfrontar-se a la incertesa de la societat del segle XXI.

Igualment, fomenta tot allò que requereix una actitud democràtica a l'hora de resoldre pacíficament els conflictes i de posar sempre per damunt d'altres consideracions el bé comú, tot posant l'accent en la capacitat de negociació i comunicació inherent a tota societat democràtica i solidària.

Al seu torn, la Cultura Clàssica impulsa en l'alumnat l'adquisició d'un judici crític, ja que el situa enfront d'aspectes del món antic que l'evolució cultural de la humanitat intenta superar, com són l'esclavitud o la condició de la dona. Aquest acostament crític incorpora també, per tant, una reflexió ètica que posa demanifest la necessitat de combatre desigualtats i discriminacions, visibilitzant el paper de les dones i els referents femenins en tots els camps del saber i explicant la condició de la dona des d'altres perspectives.

L'alumnat també adquireix en el procés d'indagació, tant individualment com en equip, unes destreses bàsiques en el maneig de les noves tecnologies amb la valoració dels

seus riscos i beneficis, a més de desenvolupar les seues capacitats d'aprendre a aprendre i distingir la informació primordial de la secundària.

En la matèria de Cultura Clàssica es tindrà present la diversitat de l'alumnat tenint en compte els seus diferents ritmes i formes d'aprenentatge, a fi de propiciar la capacitat d'aprendre individualment i d'impulsar el treball col·laboratiu. L'estudi de la matèria promou l'hàbit de lectura, així com una correcta comprensió i expressió oral i escrita, sense oblidar la competència digital i la comunicació audiovisual, pròpies de la societat actual. D'altra banda, el currículum de Cultura Clàssica contribueix al desenvolupament personal i social de l'alumnat, ja que reforça l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat.

Es treballaran de manera transversal temes tan importants com la igualtat de gènere, incloent en tots els àmbits socials, polítics, culturals i de coneixement la presència femenina, l'educació per a la salut, el consum responsable i la sostenibilitat en estudiar aspectes de la vida quotidiana del món clàssic com, per exemple, l'alimentació, la dona, l'esport o la higiene.

La matèria de Cultura Clàssica millora el coneixement i maneig de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana i d'altres llengües estrangeres i permet la consolidació del repertori lingüístic de l'alumnat a través de la reflexió sobre el funcionament de les llengües clàssiques i la seua evolució.

L'estudi d'aquesta matèria despertarà en l'alumnat la curiositat per ampliar el coneixement en altres àmbits en percebre la vinculació amb altres disciplines.

Es proposa per tant un enfocament didàctic "actiu" per a aquesta matèria. L'alumnat és el centre del procés d'ensenyament i aprenentatge, per la qual cosa convé partir dels seus propis interessos per a acostar la matèria al context actual, basant-se en situacions reals i quotidianes per a relacionar-les amb les del món antic.

L'estratègia metodològica es basa en l'exploració, cerca, descobriment i investigació per part del mateix alumnat, sempre relacionant el seu present amb el passat grecoromà per mitjà de tallers, projectes d'investigació, visites, itineraris i dramatitzacions breus i fent ús de les possibilitats que ens ofereixen les noves tecnologies.

La figura del professorat adquireix un paper fonamental com a inspirador i mediador de diferents situacions d'aprenentatge que impliquen el desenvolupament de les competències i l'atenció als desafiaments del segle XXI. Això suposa que el professorat exerceix també un paper actiu en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

Després de l'aproximació al món clàssic en l'etapa de Primària, la matèria de Cultura Clàssica en l'Educació Secundària Obligatòria proporciona una mirada més profunda al món grecoromà en qüestions culturals, de vida quotidiana, artístiques i científiques.

Tot això contribueix al fet que l'alumnat tinga una presa de contacte amb el món clàssic que es podrà ampliar en la matèria optativa de Llatí d'aquesta mateixa etapa, o posteriorment en altres etapes i matèries segons els seus propis interessos i orientació acadèmica.

A continuació, es formulen i es descriuen cadascuna de les competències específiques i s'estableixen les connexions entre aquestes, amb les competències específiques d'altres matèries, amb les competències clau i amb els desafiaments del segle XXI.

Després s'enumeren els sabers bàsics, necessaris per a adquirir les competències específiques. Es presenten des de tres perspectives: temporal i espacial (geogràfica i històrica), patrimonial (cultural i artística) i lingüística/ literària. Aquests sabers estan dividits en sis blocs l'ordre dels quals no respon a una jerarquia determinada. Aquests sabers constitueixen els aprenentatges bàsics, actituds i procediments imprescindibles que l'alumnat ha d'adquirir, articular i mobilitzar per a assegurar la consecució i desenvolupament de les competències específiques. Els sis blocs en els quals s'organitzen els sabers bàsics són els següents.

Les situacions d'aprenentatge recomanades per al bon desenvolupament competencial de la matèria s'entenen com el context adequat que propicia el desenvolupament de les diferents competències. Encara que els sabers bàsics estan organitzats en diferents blocs, en les situacions d'aprenentatge es treballen interrelacionats per mitjà de tasques significatives, rellevants i, en la mesura que és possible, interdisciplinàries.

Finalment, s'estableixen els criteris d'avaluació que permeten valorar el progrés de l'alumnat en el procés d'adquisició i desenvolupament de les competències específiques. Aquests criteris s'han dissenyat per a posar en relleu la connexió dels sabers bàsics amb els paral·lelismes del món actual de manera raonada i crítica. Per mitjà d'aquests criteris es busca assegurar que l'alumnat haja obtingut la perspectiva de com hem anat constituint la nostra vida quotidiana, la nostra ciutadania, el nostre patrimoni cultural i científic i el fonament de la nostra comunicació al llarg de la història fins al moment actual.

2. CONCRECIÓ DE LES COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE 3r DE CULTURA CLÀSSICA.

Competència específica 1.

Reconèixer i valorar la pervivència de les característiques de la vida social grega i romana en el desenvolupament de la nostra activitat quotidiana i en les nostres arrels comunes amb altres països del nostre entorn.

Competència específica 2.

Relacionar els esdeveniments més rellevants de la història grega i romana amb la configuració sociopolítica de l'Europa del segle XXI i del món actual a partir de fonts històriques, tenint en compte els límits geogràfics i les característiques específiques del món clàssic.

Competència específica 3

Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.

Competència específica 4.

Localitzar i relacionar la presència del món clàssic en el patrimoni històric d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana i contribuir a la seua conservació i respecte.

Competència específica 5.

Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals

Les competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al terme de l'ensenyament bàsic són les següents: :

CCL: competència en comunicació lingüística

CP: competència plurilingüe

CMCT: competència matemàtica, ciència i tecnològica

CD: competència digital

CPSAA: competència personal, social i d'aprendre a aprendre

CC: competència ciutadana

CE: competència emprenedora

CCEC: competència en consciència i expressió cultural

El quadre adjunt mostra l'existència d'una relació especialment significativa i rellevant entre les cinc competències específiques de la matèria de Cultura Clàssica i algunes competències clau incloses en el perfil d'eixida de l'alumnat en finalitzar l'educació bàsica.

En tots els casos, aquesta relació opera en les dues direccions. D'una banda, l'adquisició i desenvolupament de les competències específiques assenyalades contribueix a la incorporació de les competències clau amb les quals apareixen estretament vinculades; d'altra banda, aquestes competències clau representen un paper important en l'adquisició i desenvolupament de les competències específiques assenyalades.:

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE1	X			X	X		X	X
CE2	X		X	X	X	X	X	
CE3	X	X	X	X	X	X	X	
CE4				X	X	X	X	X
CE5				X	X	X	X	X

3. SELECCIÓ DELS SABERS BÀSICS

D'acord amb la lògica inherent a un enfocament competencial, els sabers bàsics de la matèria de Cultura Clàssica en tercer d'Educació Secundària identifiquen els continguts que l'alumnat ha d'aprendre, articular i mobilitzar per a desplegar les actuacions establides en les competències específiques.

Tots els blocs ofereixen la possibilitat d'establir una relació entre el passat grecol·latí i el món actual, la qual cosa permet tractar els aspectes més importants relacionats amb l'herència clàssica, els desafiaments del segle XXI i els objectius de desenvolupament sostenible des d'una perspectiva diacrònica.

El criteri disciplinar utilitzat per a l'organització i distribució dels blocs atén la divisió temàtica de la matèria, assumint que és necessari un marc d'espai i temps, geogràfic i històric, des del qual es desenvolupen de manera conjunta els altres blocs: vida quotidiana, mitologia i religió, art i ciència i llengua i literatura. L'ordre dels blocs no té un caràcter jeràrquic.

El professorat adaptarà al perfil del seu alumnat aquests blocs de continguts i herències culturals.

Bloc 1. MARC GEOGRÀFIC DE GRÈCIA I ROMA

CE 2 i CE 4

- Marcs geogràfics de les civilitzacions grega i romana en el moment del seu apogeu cultural: principals ciutats i regions i accidents geogràfics més significatius.

- El Mare Nostrum com a punt d'unió entre els pobles.

- El mapa en diferents formats, analògic o digital, com a instrument de coneixement històric.

- El cosmopolitisme en l'antiguitat i la globalització actual.

- Actitud positiva de superació en el procés d'aprenentatge.

- Consciència de ciutadania global de l'alumnat.

- Fonts escrites històriques i literàries sobre la geografia del món antic.

Bloc 2. HISTÒRIA I EVOLUCIÓ SOCIOPOLÍTICA

HISTÒRIA. CE 2 i CE 3

- Grècia: etapes i fets històrics més importants de l'època clàssica a l'hel·lenisme.

Dones i homes que van fer història.

- Roma: etapes i fets històrics més importants de la República a l'Imperi. La romanització. Dones i homes que van fer història.

- Estratègies per a la cerca senzilla, selecció i maneig de fonts històriques i literàries tant en biblioteques com en internet.

EVOLUCIÓ SOCIOPOLÍTICA. CE 2 i CE 3

- Principals formes de govern i organització social.

- Aportació de Grècia i Roma en el nostre sistema polític democràtic i en les institucions

actuals.

- Importància de l'argumentació o debat raonat amb suport d'informació veraç i contrastada que potencien la convivència democràtica, la resolució pacífica de conflictes i l'esperit crític.

Bloc 3. VIDA QUOTIDIANA

CE 1 i CE 3

- La família: rols dels seus membres; situació de la dona, sense oblidar aquelles dones que han transgredit els convencionalismes i els rols establerts.

- El matrimoni a Grècia i a Roma.

- L'educació de xiquets i xiquetes. Els jocs.

- Indumentària i higiene.

- L'alimentació en l'antiguitat.

- El calendari i la jornada diària.

- Analogies i diferències entre aspectes de la vida quotidiana grecoromana i els actuals.

- Importància de la contextualització d'alguns aspectes de la vida quotidiana que formaven part de la civilització grega i romana.

Bloc 4. MITOLOGIA I RELIGIÓ

MITOLOGIA. CE 1, CE 3 i CE 5

- Divinitats del panteó grec i romà.
- Principals herois i heroïnes en els seus mites i llegendes i les seues característiques.
- Influència de la mitologia clàssica en altres mitologies i en manifestacions artístiques i literàries al llarg de la història.

- Ús de procediments de cerca, selecció i anàlisi de la informació, obtinguda tant de fonts tradicionals gregues i romanes com actuals.

RELIGIÓ. CE 1, CE 3 i CE 5

- Principals característiques de la religió grecolatina.
- Manifestacions religioses de la Grècia Clàssica: jocs olímpics.
- Pervivència de les festivitats religioses clàssiques en l'actualitat.
- Actitud de respecte cap a diferents creences religioses.

Bloc 5. ART I CIÈNCIA

ART. CE 3, CE 4 i CE 5

- Museus, espais arqueològics o recreacions vinculades amb el món clàssic i l'aportació per a la formació personal i ciutadana.

- Principals produccions artístiques grecoromanes d'autoria, tant masculina com femenina: escultura, pintura, ceràmica i mosaic.

- Influència de la cultura grega en la civilització romana.

CIÈNCIA. CE 3, CE 4 i CE 5

- La planificació urbana a Grècia i Roma: tipologia dels edificis i infraestructures.
- Llegat de les obres públiques i l'urbanisme a les ciutats actuals.
- Descobriments i aportacions científiques, tant d'homes com de dones, del món antic.
- Aportació de la civilització grega en el pas del mite al logos.
- Respecte i curiositat (lliure de prejudicis) pels avanços científics com a mitjà per a millorar el benestar i la sostenibilitat.

Bloc 6. LLENGUA I LITERATURA

LLENGUA. CE 3

- Alfabet grec i llatí.
- Llengües romàniques i no romàniques.

- Introducció al significat etimològic de les paraules.
- Principals hel·lenismes i llatinismes en el llenguatge comú i el científicotècnic.
- Interés pel coneixement de l'etimologia de les paraules com a instrument per a una bona comunicació i expressió.
- Importància del llatí i del grec en l'evolució de les llengües que formen part del repertori lingüístic de l'alumnat.
- Respecte per les diferents llengües del món i per les diferències culturals dels seus parlants.
- Estratègies per a la formació de noves paraules o per a la deducció del seu significat a través dels components.

LITERATURA. CE 3 I CE 5

- Principals gèneres literaris: Èpica, lírica, teatre, epistolografia i oratòria
- Autors i autores i les seues obres més representatives.
- Interés per la lectura de textos literaris com a font de coneixement del món clàssic.
- Lectura de textos literaris seleccionats, també d'autoria femenina, relacionats amb el món antic.
- Reinterpretació i creació pròpia dels textos en diferents formats.
- Semblances i diferències entre els principals gèneres literaris del món clàssic i els de la literatura actual.

4. CONCRECIÓ DELS CRITERIS D'AVUACIÓ (CE1)Competència Específica 1

- Reconéixer i valorar la pervivència de les característiques de la vida social grega i romana en el desenvolupament de la nostra activitat quotidiana i en les nostres arrels comunes amb altres països del nostre entorn.
- Identificar i explicar les semblances i diferències entre l'actualitat i la vida quotidiana grega i romana en alguns temes pròxims i d'especial rellevància per a l'alumnat, tot contrastant-los amb els que són saludables i sostenibles en el seu entorn.
- Reconéixer les desigualtats socials en l'antiguitat, donant visibilitat a aquells col·lectius que han sigut silenciats, amb especial atenció a la presència femenina.
- Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format mitjançant estratègies de cerca, anàlisi crítica, selecció i tractament d'informació de fonts primàries i secundàries.
- Mostrar actituds no discriminatòries davant la diversitat social i multicultural per a promoure la igualtat.

- Formular opinions i valoracions respectuoses i argumentades cap a altres cultures i formes de vida prenent com a referència el respecte als drets humans, sempre intervenint en favor de la integració, la igualtat de gènere, la col·laboració social i la cohesió en l'entorn.

(CE 2) Competència específica 2.

- Relacionar els esdeveniments més rellevants de la història grega i romana amb la configuració sociopolítica de l'Europa del segle XXI i del món actual a partir de fonts històriques, tenint en compte els límits geogràfics i les característiques específiques del món clàssic.
- Explicar la relació dels elements més significatius de la història de Grècia i Roma amb aspectes destacats de la situació sociopolítica europea actual.
- Establir les semblances i diferències del marc geogràfic i polític del món clàssic amb la situació europea contemporània fent servir tant fonts clàssiques com actuals.
- Investigar i aportar arguments sobre la importància socioeconòmica i cultural del mitjà marítim en el desenvolupament de les civilitzacions grega i romana.
- Expressar opinions fonamentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat i arribar a conclusions a partir del debat i posada en comú.
- Valorar el procés de creació de formes de govern que van dur a terme Grècia i Roma i comparar-lo amb la seua evolució en l'actualitat.
- Mostrar una disposició favorable a participar i comprometre's amb les institucions democràtiques respectant els diferents punts de vista i posant l'accent en la igualtat real, especialment de les dones.

(CE 3).Competència específica 3.

- Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.
- Identificar la rellevància dels alfabets grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental.
- Descobrir la pervivència dels ètims grecolatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat.
- Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna.
- Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns.

- Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins.
- Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.

(CE 4).Competència Específica 4.

- Localitzar i relacionar la presència del món clàssic en el patrimoni històric d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana i contribuir a la seua conservació i respecte.
- Localitzar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs i romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica.
- Identificar, analitzar i valorar les contribucions científiques més importants del món clàssic.
- Dur a terme activitats que posen de manifest la necessitat de la conservació i coneixement de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat.
- Contribuir al respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.
- Il·lustrar amb exemples de la cultura clàssica o amb clara influència d'aquesta la importància i el valor del coneixement científic i les manifestacions artístiques com a mitjà d'evolució personal, social i cultural.

CE 5.Competència específica 5.

- Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals.
- Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula (arquitectònics, literaris, escultòrics) en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història.
- Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics.
- Identificar els referents del món grecollatí que funcionen com a models de personatges, situacions, activitats o comportaments en el món actual.
- Crear i editar produccions pròpies (presentacions, vídeos, relats, dramatitzacions, jocs) que tinguen com a eix central alguns dels referents clàssics més rellevants de la mitologia en diferents manifestacions artístiques.
- Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica en les manifestacions cultural posteriors. Investigar la pervivència de la ciència en la societat actual.

5. INSTRUMENTS DE RECOLLIDA I REGISTRE D'INFORMACIÓ

Com a instrument de recollida d'informació s'utilitzarà el quadern del professor, on restaran registrades totes les activitats individuals o de grup, avaluable o no avaluable.

6. RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Sens dubte en un grup heterogeni d'alumnes no tots partixen dels mateixos coneixements ni aconseguixen el mateix nivell que pretenem per a garantir-los un mínim èxit en les diverses proves a les que hauran d'enfrontar-se al llarg del curs i, posteriorment, en les PAU. Per tant, tractarem d'assegurar que tots els alumnes compten amb uns nivells mitjans acceptables. Recordem que es considerarà un òptim progrés de coneixements l'assimilació del 80% o més dels continguts proposats, bona, entre el 60 i el 80%, acceptable, quan es troben en el 50% i negativa, quan no aconseguixen el dit percentatge.

No obstant, no s'ha d'oblidar que aquestos alumnes s'han de presentar a la PAU, per tant s'ha de tractar el tema amb la Coordinadora de dita prova, perquè no hi haja cap entrebanc.

TOT AÇÒ ABANS EXPOSAT S'EXPRESSARIA AIXÍ PER NIVELLS:

NIVELL III

A) ACCÉS:

- Seguiment intensiu del control de l'assistència i desenvolupament d'actuacions específiques del pla d'absentisme.
- Adequació i accessibilitat dels materials didàctics i curriculars específics d'una actuació o programa.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals externs que participen en les mesures addicionals, juntament amb el departament d'Orientació.

B) PARTICIPACIÓ:

- Activitats de programes preventius per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la valoració de la diversitat dirigits a un grup determinat d'alumnes/as.
- Mesures educatives de disciplina positiva.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar la implicació, autoestima i confiança en les pròpies fortaleces.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar l'autoregulació del comportament.

C) APRENENTATGE

- Ajustos metodològics personalitzats de les unitats didàctiques.

- Actuacions i programes d'enriquiment curricular.
- Plans personalitzats i programes de reforç per a l'alumnat que repeteix curs.

NIVELL IV

A) ACCÉS:

- Material didàctic i curricular adaptat.
- Presentació de la informació de forma concreta.
- Incorporació d'ajudes visuals/ manipulatives per a una millor presentació de la informació
- Productes de suport tècnics i tecnològics.
- Coordinació amb professionals de salut i altres serveis amb orientació.

B) PARTICIPACIÓ:

- Pla personalitzat per a desenvolupar la implicació, autoestima i confiança en les pròpies fortaleeses.
- Donar-li responsabilitats.
- Mantindre altes expectatives sobre allò qu és capaç de realitzar.
- Situar-ho amb algun company/a al fet que li facilite seguir les activitats en les quals puga participar amb les adaptacions pertinents.
- Pla personalitzat per a desenvolupar l'autoregulació del comportament.

C) APRENTATGE

- Adquisició i ús funcional del llenguatge i la comunicació.
- Flexibilització curricular (per a altes capacitats)
- Pròrroga extraordinària en les etapes d'educació infantil/primària /ESO
- Adaptació curricular individual significativa(ACIS)
- Currículum individualitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva/l'aprenentatge otor/ /hàbits d'autonomia personal.
- Per a l'aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal:
 - Seqüenciar metes i tasques en passos.
 - Oferir més temps per a realitzar-les
 - Oferir-li oportunitats per a participar activament en l'aprenentatge.
 - Usar reforços positius per a incrementar la motivació.
 - Autoinstruccions.
- Per a compensar les dificultats per a transferir/ generalitzar els aprenentatges:
 - Prioritzar aprenentatges i activitats funcionals.
 - Utilitzar models i exemples en número suficient.
 - Crear situacions d'aprenentatge en contextos reals i amb elements significatius.

7. PROGRAMACIÓ D'AULA (CULTURA CLÀSSICA 3r ESO)

SITUACIÓ D'APRENTATGE 1: QUÈ PARLEM?				
SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	TEMPS	RECURSOS I MATERIALS	INSTRUMENTS AVAL.
<ul style="list-style-type: none"> • Alfabet grec i llatí. • Llengües romàniques i no romàniques. • Introducció al significat etimològic de les paraules. • Principals hel·lenismes i llatinismes en el llenguatge comú i el científicotècnic. • Interés pel coneixement de l'etimologia de les paraules com a instrument per a una bona comunicació i expressió. • Importància del llatí i del grec en l'evolució de les llengües que formen part del repertori lingüístic de l'alumnat. • Respecte per les diferents llengües del món i diferències culturals dels seus per les parlants. • Estratègies per a la formació de noves paraules o per a la deducció del seu significat a través dels components. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar la rellevància dels alfabet grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental. • Descobrir la pervivència dels ètims grecollatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat. • Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna. • Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns. • Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins. • Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional. 	15 ses. (20/09-11/11)	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual • Taller de escriptura • Joc memo 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats • Actitud
SITUACIÓ D'APRENTATGE 2: ELS OLÍMPICS I MÉS.				

<ul style="list-style-type: none"> • Divinitats del panteó grec i romà. • Principals herois i heroïnes en els seus mites i llegendes i les seues característiques. • Influència de la mitologia clàssica en altres mitologies i en manifestacions artístiques i literàries al llarg de la història. • Ús de procediments de cerca, selecció i anàlisi de la informació, obtinguda tant de fonts tradicionals gregues i romanes com actuals. • Principals característiques de la religió grecolatina. • Manifestacions religioses de la Grècia Clàssica: jocs olímpics. • Pervivència de les festivitats religioses clàssiques en l'actualitat. • Actitud de respecte cap a diferents creences religioses. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format mitjançant estratègies de cerca, anàlisi crítica, selecció i tractament d'informació de fonts primàries i secundàries. • Mostrar actituds no discriminatòries davant la diversitat social i multicultural per a promoure la igualtat. • Formular opinions i valoracions respectuoses i argumentades cap a altres cultures i formes de vida prenent com a referència el respecte als drets humans, sempre intervenint en favor de la integració, la igualtat de gènere, la col·laboració social i la cohesió en l'entorn. • Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula (arquitectònics, literaris, escultòrics) en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història. • Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics. • Identificar els referents del món grecolatí que funcionen com a models de personatges, situacions, activitats o comportaments en el món actual. • Crear i editar produccions pròpies (presentacions, vídeos, relats, dramatitzacions, jocs) que tinguin com a eix central alguns dels referents clàssics més rellevants de la mitologia en diferents manifestacions artístiques. • Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica 	<p>10 ses. (15/11-20/12)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Exposicions orals • Joc de les famílies • Film : L'Odissea d'Andrei Konchalovsky 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats • Actitud
---	---	----------------------------------	---	---

SITUACIÓ D'APRENENTATGE 3: ANEM A JUGAR.

- L'educació de xiquets i xiquetes. Els jocs.
- Indumentària i higiene.
- L'escola i l'educació.
- Analogies i diferències entre aspectes de la vida quotidiana grecoromana i els actuals.
- Importància de la contextualització d'alguns aspectes de la vida quotidiana que formaven part de la civilització grega i romana.

- Identificar i explicar les semblances i diferències entre l'actualitat i la vida quotidiana grega i romana en alguns temes pròxims i d'especial rellevància per a l'alumnat, tot contrastant-los amb els que són saludables i sostenibles en el seu entorn.
- Reconèixer les desigualtats socials en l'antiguitat, donant visibilitat a aquells col·lectius que han sigut silenciats, amb especial atenció a la presència femenina.
- Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format mitjançant estratègies de cerca, anàlisi crítica, selecció i tractament d'informació de fonts primàries i secundàries.
- Mostrar actituds no discriminatòries davant la diversitat social i multicultural per a promoure la igualtat.
- Formular opinions i valoracions respectuoses i argumentades cap a altres cultures i formes de vida prenent com a referència el respecte als drets humans, sempre intervenint en favor de la integració, la igualtat de gènere, la col·laboració social i la cohesió en l'entorn.

14 ses.
(10/01-
28/02)

- Taller d'escriptura (epigrafia)
- Taller de jocs romans antics
- Dossier
- Exposicions orals individuals
- Museu l'Almodí

- Treballs individuals
- Treballs grupals
- Quadern d'activitats
- Actitud

SITUACIÓ D'APRENENTATGE 4: ENS FEM GRANS

<ul style="list-style-type: none"> • La família: rols dels seus membres; situació de la dona, sense oblidar aquelles dones que han transgredit els convencionalismes i els rols establerts. • El matrimoni a Grècia i a Roma. • Indumentària i higiene. • L'alimentació en l'antiguitat. • El calendari i la jornada diària. • Analogies i diferències entre aspectes de la vida quotidiana grecoromana i els actuals. • Importància de la contextualització d'alguns aspectes de la vida quotidiana que formaven part de la civilització grega i romana. • Activitats de creació pròpia, individuals o grup, sobre el llegat de la vida quotidiana, fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar i explicar les semblances i diferències entre l'actualitat i la vida quotidiana grega i romana en alguns temes pròxims i d'especial rellevància per a l'alumnat, tot contrastant-los amb els que són saludables i sostenibles en el seu entorn. • Reconèixer les desigualtats socials en l'antiguitat, donant visibilitat a aquells col·lectius que han sigut silenciats, amb especial atenció a la presència femenina. • Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format mitjançant estratègies de cerca, anàlisi crítica, selecció i tractament d'informació de fonts primàries i secundàries. • Mostrar actituds no discriminatòries davant la diversitat social i multicultural per a promoure la igualtat. • Formular opinions i valoracions respectuoses i argumentades cap a altres cultures i formes de vida prenent com a referència el respecte als drets humans, sempre intervenint en favor de la integració, la igualtat de gènere, la col·laboració social i la cohesió en l'entorn. 	12 ses. (3/03-5/05)	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Exposicions orals individuals • Taller d'alimentació • Taller de calendari 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats • Actitud
SITUACIÓ D'APRENENTATGE 5: ON VIVIM.				

<ul style="list-style-type: none"> • Principals produccions artístiques grecoromanes d'autoria, tant masculina com • femenina: escultura, pintura, ceràmica i mosaic. • Influència de la cultura grega en la civilització romana. • La planificació urbana a Grècia i Roma: tipologia dels edificis i infraestructures. • Llegat de les obres públiques i l'urbanisme a les ciutats actuals. Descobriments i aportacions científiques, tant d'homes com de dones, del món antic. • Museus, espais arqueològics o recreacions vinculades amb el món clàssic i l'aportació per a la formació personal i ciutadana. • Respecte i curiositat (lliure de prejudicis) pels avanços científics com a mitjà per a • millorar el benestar i la sostenibilitat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Localitzar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs i romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica. • Dur a terme activitats que posen de manifest la necessitat de la conservació i coneixement de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat. • Contribuir al respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat. • Il·lustrar amb exemples de la cultura clàssica o amb clara influència d'aquesta la importància i el valor del coneixement científic i les manifestacions artístiques com a mitjà d'evolució personal, • social i cultural. • Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula (arquitectònics, literaris, escultòrics) en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història. • Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics. • Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica en les manifestacions culturals posteriors. 	<p>10 ses. (9/05/ 16/06)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Exposicions orals i individuals • Plànols de ciutats • Visita museu arqueològic • Confecció d'una domus • Material audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats • Actitud
---	--	--------------------------------------	---	---

LLATÍ 1

ÍNDEX:

1. PRESENTACIÓ
2. CONCRECIÓ DE LES COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES
3. SELECCIÓ DELS SABERS BÀSICS
4. CONCRECIÓ DELS CRITERIS D'AVUACIÓ
5. INSTRUMENTS DE RECOLLIDA I REGISTRE D'INFORMACIÓ
6. RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ
7. PROGRAMACIÓ D'AULA

1. PRESENTACIÓ

Les matèries Llatí I i II de Batxillerat es presenten com a optatives per a l'alumnat de 1r i 2n que curse la modalitat d'Humanitats i Ciències Socials.

Aquestes matèries tenen com a objectiu el coneixement dels principals aspectes de la llengua i cultura llatines, descobrint i valorant al llarg dels dos cursos la rellevància del llatí per a la millora de la pròpia llengua i per a l'aprenentatge d'altres de noves, així com l'acostament raonat a les arrels de la societat actual.

L'estudi del llatí aporta a l'alumnat habilitats que l'ajuden a enriquir el seu lèxic, promouen el coneixement i ús mediat de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana i d'altres llengües estrangeres. A més, permet afermar el seu repertori lingüístic a través de la reflexió sobre el funcionament de la llengua llatina i la seua evolució. Al seu torn, l'aprenentatge del llatí incentiva el respecte a la diversitat lingüística.

En les matèries Llatí I i II de Batxillerat es tracten temes de cultura que activen l'anàlisi i la reflexió, en descobrir la vinculació de molts aspectes de la seua vida quotidiana relacionats amb altres sabers ja adquirits. Els aprenentatges de les matèries Llatí I i II tenen com a finalitat principal contribuir a una millor comprensió del present gràcies a l'estudi del passat en diversos vessants: lingüístics, històrics, arqueològics, socials, polítics i literaris. Tot això impulsa el desenvolupament personal de l'alumnat, el seu esperit crític i proporciona un bagatge cultural que li permet elaborar una anàlisi constructiva d'alguns aspectes del passat.

Amb l'estudi d'aquestes matèries es contribueix al desenvolupament de diferents competències clau com la comunicació lingüística i plurilingüe, ja que en totes dues prima l'expressió oral i escrita en diferents llengües i impliquen l'activació de les habilitats per a poder comprendre, interpretar i produir missatges orals, escrits i multimodals. Així mateix, es desenvolupa la reflexió sobre el funcionament de la pròpia llengua en la mesura que permeten fer transferències entre llengües, en posar-les en relació. Tot això, promou l'estima pel coneixement del llenguatge i la cultura literària.

Alhora, es fomenta la competència clau ciutadana en valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat, gràcies a la comprensió de conceptes polítics, socials, històrics i econòmics del món romà, i el seu llegat en l'actualitat, i en activar actituds de respecte i compromís per la preservació de la cultura i el patrimoni romà, material i immaterial.

Quant a la competència clau digital, es relaciona també amb les matèries Llatí I i II, en la mesura que s'utilitzen recursos tecnològics per a l'aprenentatge i la realització de treballs en equip o individuals, fent ús de continguts digitals, i d'aquesta manera contribuir a

potenciar l'alfabetització digital de l'alumnat mitjançant l'adquisició de les destreses necessàries en el maneig i tractament de la informació de manera veraç i contrastada.

Les competències clau personal, social, i d'aprendre a aprendre i emprenedora es desenvolupen igualment mitjançant l'estudi de la llengua i cultura llatines, ja que la comprensió i producció de textos en llatí promouen en l'alumnat l'acceptació de l'error com a motor d'aprenentatge, i desperta el desig d'aprendre com a expressió de superació i desenvolupament personal. També es desenvolupa la facultat de discernir críticament les fonts d'informació, analògiques o digitals, en el procés d'indagació, tant individual com en equip.

Aquestes matèries fan conscient l'alumnat de la important herència cultural que des del passat ens ajuda a comprendre el present, i promou així la capacitat d'acceptar els canvis que suposen un progrés en el propi autoconeixement. També impulsa una reflexió crítica i constructiva, al mateix temps que promociona la imaginació i la creativitat i ajuda a afrontar la incertesa i a decidir a partir de l'estudi de les dades.

L'estudi de la llengua i cultura llatines fomenta la competència clau en consciència i expressió culturals, ja que permet a l'alumnat conèixer i valorar les restes materials i immaterials del món romà al nostre país, i especialment a la Comunitat Valenciana, així com analitzar la importància d'aquest passat en determinades expressions artístiques, i l'enriquiment de la identitat personal a través del diàleg intercultural.

La matèria Llatí s'imparteix en els dos cursos de Batxillerat, per la qual cosa el seu enfocament ha de ser gradual i progressiu, on s'empren eines didàctiques que acosten la llengua i la cultura llatines de manera activa i lúdica, tot fent de l'alumnat el protagonista del seu aprenentatge. Les activitats lingüístiques, de reflexió i d'anàlisi sobre temes transversals, encurioseixen el gust per la lectura i ajuden a la comprensió i expressió oral i escrita, tant a nivell individual com en públic.

D'aquesta manera es respecten els diferents ritmes d'aprenentatge sense oblidar en cap moment les mesures d'atenció a la diversitat ni el treball col·laboratiu. Tot això contribueix a estimular la seua autonomia, capacitat crítica i autoestima amb l'ús de mètodes d'investigació adequats.

El Llatí del Batxillerat es relaciona amb les matèries optatives de l'Educació Secundària Obligatòria Cultura Clàssica en 3r i Llatí en 4t. En la primera d'elles es treballen fonamentalment aspectes de la cultura i el llegat clàssic en l'actualitat. En la segona, es combinen els elements bàsics de la llengua llatina amb temes culturals.

En Batxillerat l'enfocament se centra sobretot en la llengua com a vehicle de transmissió de cultura i coneixement. No obstant això, en tractar-se de matèries optatives, és molt

possible que l'alumnat que accedisca al llatí en Batxillerat no haja cursat amb anterioritat les matèries optatives relacionades amb el llatí, per la qual cosa s'ha de fer un plantejament progressiu i adaptat al nivell inicial de la classe.

El currículum de totes dues matèries, Llatí I i Llatí II, inclou cinc competències específiques amb la seua descripció corresponent, en la qual es proporciona també informació sobre les connexions amb les competències clau, principalment la competència plurilingüe i la ciutadana que situa el llatí com a eina per a l'aprenentatge i la comprensió d'altres llengües i de la cultura en general.

Les competències específiques de Llatí en Batxillerat se centren especialment a vincular el present amb el passat i s'estableixen entorn de dos eixos principals: el primer que té com a objectiu situar la lectura, la interpretació i la traducció de textos de diferent tipologia com a punt de partida per a l'aprenentatge no només de la llengua clàssica, sinó també del repertori lingüístic individual de l'alumnat, i al seu torn contribuir a l'accés a la cultura i civilització, activant simultàniament els sabers de caràcter lingüístic i no lingüístic.

El segon eix comporta el desenvolupament de procediments que ajuden a una reflexió raonada, crítica, personal i col·lectiva entorn dels textos i al llegat material i immaterial de la civilització llatina i la seua contribució a la cultura, la societat, la política i la identitat europea.

Després de les competències específiques, es presenten els sabers bàsics, organitzats en quatre blocs des de dues perspectives diferents: lingüística i cultural. L'ordre dels blocs no respon a cap jerarquia d'importància.

El primer bloc, dedicat al sistema de la llengua llatina, té com a focus principal l'estructura de la llengua llatina en la seua morfologia i sintaxi, i el seu paral·lelisme gramatical amb les llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. Així mateix, inclou la interpretació, producció i traducció de textos llatins graduats al nivell de l'alumnat

El segon se centra en el llatí i el plurilingüisme. S'hi treballen els ètims, la derivació, la composició i els llatínismes, i s'hi insisteix en la utilitat de l'estudi de la llengua llatina. D'aquesta manera l'alumnat pot apreciar la importància del llatí com a origen de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana i, al mateix temps, com a vincle amb moltes altres llengües d'Europa, la qual cosa permet definir-lo com un factor clar d'unió entre els pobles.

El tercer bloc inclou aspectes culturals i patrimonials del món romà i la seua pervivència, sabers sobre història, política, societat i vida quotidiana, comparant-los amb l'actualitat, la mitologia i la seua influència en les manifestacions artístiques i culturals; i, finalment, el patrimoni que posa en valor l'herència material i immaterial de la cultura llatina.

El quart bloc està dedicat a la Literatura llatina. Mitjançant l'aprenentatge dels sabers que s'hi inclouen, es busca despertar l'interés de l'alumnat cap a la literatura clàssica i la seua lectura com a font de plaer i de coneixement del món.

Les situacions d'aprenentatge tenen com a principal objectiu fomentar l'adquisició i desenvolupament de les diferents competències específiques de la matèria, si bé es recomana dissenyar-les atés un enfocament interdisciplinari.

Finalment, s'estableixen els criteris d'avaluació que permeten valorar el progrés de l'alumnat en el procés d'adquisició i desenvolupament de les competències específiques.

En síntesi, les matèries Llatí I i II de Batxillerat estan orientades a aconseguir que l'alumnat adquirisca una clara consciència de la importància de l'aprenentatge del llatí en la seua formació personal i acadèmica connectant la llengua i la cultura llatines amb la seua pròpia experiència i amb els coneixements adquirits en altres assignatures. Són, per tant, matèries que contribueixen a aconseguir els descriptors operatius al final d'aquesta etapa educativa, alhora que es promou l'adquisició i desenvolupament de les competències clau necessàries per a enfrontar els reptes i desafiaments del segle XXI.

2. CONCRECIÓ DE LES COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE 3r DE CULTURA CLÀSSICA.

Competència específica 1.

Reconèixer i valorar la pervivència de les característiques de la vida social grega i romana en el desenvolupament de la nostra activitat quotidiana i en les nostres arrels comunes amb altres països del nostre entorn.

Competència específica 2.

Relacionar els esdeveniments més rellevants de la història grega i romana amb la configuració sociopolítica de l'Europa del segle XXI i del món actual a partir de fonts històriques, tenint en compte els límits geogràfics i les característiques específiques del món clàssic.

Competència específica 3

Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.

Competència específica 4.

Localitzar i relacionar la presència del món clàssic en el patrimoni històric d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana i contribuir a la seua conservació i respecte.

Competència específica 5.

Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals

Les competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al terme de l'ensenyament bàsic són les següents: :

CCL: competència en comunicació lingüística

CP: competència plurilingüe

CMCT: competència matemàtica, ciència i tecnològica

CD: competència digital

CPSAA: competència personal, social i d'aprendre a aprendre

CC: competència ciutadana

CE: competència emprenedora

CCEC: competència en consciència i expressió cultural

El quadre adjunt mostra l'existència d'una relació especialment significativa i rellevant entre les cinc competències específiques de la matèria de Cultura Clàssica i algunes competències clau incloses en el perfil d'eixida de l'alumnat en finalitzar l'educació bàsica.

En tots els casos, aquesta relació opera en les dues direccions. D'una banda, l'adquisició i desenvolupament de les competències específiques assenyalades contribueix a la incorporació de les competències clau amb les quals apareixen estretament vinculades; d'altra banda, aquestes competències clau representen un paper important en l'adquisició i desenvolupament de les competències específiques assenyalades.:

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE1	X			X	X		X	X
CE2	X		X	X	X	X	X	
CE3	X	X	X	X	X	X	X	
CE4				X	X	X	X	X
CE5				X	X	X	X	X

3. SELECCIÓ DELS SABERS BÀSICS

Els sabers bàsics de Llatí de Batxillerat s'orienten, des de la perspectiva lingüística i sociocultural, a la consecució de les competències específiques esperades en el pla del

domini de la llengua i del coneixement crític d'un passat que té una gran empremta en la vida diària de la nostra societat.

Els sabers s'estructuren en quatre blocs que reparteixen els seus continguts entre els dos cursos. En tractar-se d'una llengua, és evident que els sabers, igual que succeeix amb les competències específiques, estan interconnectats, per la qual cosa la seua manera de presentació no pressuposa una jerarquia o ordre preestablits en el seu abordatge, sinó que estan oberts a l'ordenació que cada docent considere més oportuna.

Aquests sabers, tant en el pla lingüístic com en el cultural, són compartits en bona part amb les matèries de llengua, sobretot Valencià i Castellà, i també amb les d'Història de l'Art, Literatura Universal, Filosofia i Història de la Filosofia.

El primer bloc es divideix en dos subgrups, Sistema de la llengua llatina i Textos llatins i la seua interpretació, traducció i producció.

El primer, **Sistema de la llengua llatina**, recull tots els elements necessaris que l'alumnat ha de conèixer i utilitzar per a assolir la competència lingüística requerida. Els sabers es distribueixen entre els dos cursos tenint en compte la necessària continuïtat de tots dos. Els sabers del primer curs doten l'alumnat de les eines necessàries per a abordar textos i enunciat propis de dificultat bàsica, mentre que els del segon aprofundeixen en les peculiaritats i característiques específiques de nivells de llengua més elevats i de gèneres literaris específics.

El segon, **Textos llatins i la seua interpretació, traducció i producció**, presenta sabers que, construïts sobre la base del bloc anterior, doten l'alumnat de les destreses necessàries per a accedir a la traducció, comprensió i producció de textos i enunciat de forma oral i escrita. Les estratègies per a l'anàlisi, traducció, comprensió i expressió del llatí a les llengües d'ús de l'alumnat, i viceversa, s'han d'orientar a l'adquisició de les competències específiques de caràcter lingüístic. Hauran d'estar connectades necessàriament amb les de caràcter sociocultural i històric, la qual cosa expressa de manera clara l'estreta relació de totes les competències i tots els sabers que componen la matèria. Per això, aquest apartat està orientat fonamentalment als sabers que desenvolupen les corresponents competències específiques.

El segon bloc, Ètims, derivació, composició i llatinismes, té com a focus la relació i anàlisi justificada de la llengua llatina respecte al repertori lingüístic de l'alumnat. D'aquesta manera, l'alumnat aprofundeix en els sabers i anàlisis metalingüístiques, la qual cosa permet a més a més, una millora substancial en les llengües d'ús habitual en el vocabulari i la seua comprensió. És en aquest bloc on es troba la major interconnexió amb les competències específiques d'altres llengües d'ús de l'alumnat.

El bloc tercer, Literatura llatina, aborda les obres de diferents gèneres i tant d'autors com a d'autores que han suposat una fita en el desenvolupament cultural europeu. En un primer moment cal presentar les peculiaritats de la producció literària clàssica, com a forma d'expressió pròpia de l'època i les connexions de la literatura llatina amb la grega. A partir d'ací s'ha d'anar aprofundint en cadascun dels gèneres i èpoques, i posar l'accent en aquelles autores i autors i en les obres que hagen tingut una major transcendència per a la literatura europea.

El quart bloc, Roma i la seua pervivència i llegat, es compon de dos subgrups, que engloben els sabers relacionats amb els aspectes històrics, socioculturals i patrimonials més importants i necessaris per a la correcta comprensió de la cultura i la llengua llatines.

El primer, Roma i la seua pervivència, se centra en els continguts geogràfics, històrics i socioculturals més destacats del món romà necessaris per a dotar l'alumnat del context necessari que afavorisca la comprensió dels textos que es treballen en els blocs anteriors. En qualsevol cas, s'haurà de tindre una visió de conjunt fonamental i clara de la història i evolució de la societat romana.

El segon, Llegat, tracta totes les qüestions relatives a l'herència del món romà, que abasta des de l'arquitectura a l'organització social i la presència de Roma en la Península Ibèrica, i dona especial rellevància a les que perviuen a la Comunitat Valenciana. Per mitjà de tot això, l'alumnat ha d'adquirir una consciència crítica dels elements que formen el nostre model de convivència actual, basat en el respecte a altres cultures i formes de vida, però sense oblidar els elements que li són propis. Aquest bloc presenta una clara connexió amb les competències específiques i els sabers associats de matèries com Història d'Espanya, Història de l'Art, Literatura Universal, Filosofia i Història de la Filosofia.

4. CONCRECIÓ DELS CRITERIS D'AVUACIÓ **(CE1) Competència Específica 1**

Reconéixer i valorar la pervivència de les característiques de la vida social grega i romana en el desenvolupament de la nostra activitat quotidiana i en les nostres arrels comunes amb altres països del nostre entorn.

Identificar i explicar les semblances i diferències entre l'actualitat i la vida quotidiana grega i romana en alguns temes pròxims i d'especial rellevància per a l'alumnat, tot contrastant-los amb els que són saludables i sostenibles en el seu entorn.

Reconéixer les desigualtats socials en l'antiguitat, donant visibilitat a aquells col·lectius que han sigut silenciats, amb especial atenció a la presència femenina.

Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format mitjançant estratègies de cerca, anàlisi crítica, selecció i tractament d'informació de fonts primàries i secundàries.

Mostrar actituds no discriminatòries davant la diversitat social i multicultural per a promoure la igualtat.

Formular opinions i valoracions respectuoses i argumentades cap a altres cultures i formes de vida prenent com a referència el respecte als drets humans, sempre intervenint en favor de la integració, la igualtat de gènere, la col·laboració social i la cohesió en l'entorn.

(CE 2) Competència específica 2.

Relacionar els esdeveniments més rellevants de la història grega i romana amb la configuració sociopolítica de l'Europa del segle XXI i del món actual a partir de fonts històriques, tenint en compte els límits geogràfics i les característiques específiques del món clàssic.

Explicar la relació dels elements més significatius de la història de Grècia i Roma amb aspectes destacats de la situació sociopolítica europea actual.

Establir les semblances i diferències del marc geogràfic i polític del món clàssic amb la situació europea contemporània fent servir tant fonts clàssiques com actuals.

Investigar i aportar arguments sobre la importància socioeconòmica i cultural del mitjà marítim en el desenvolupament de les civilitzacions grega i romana.

Expressar opinions fonamentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat i arribar a conclusions a partir del debat i posada en comú.

Valorar el procés de creació de formes de govern que van dur a terme Grècia i Roma i comparar-lo amb la seua evolució en l'actualitat.

Mostrar una disposició favorable a participar i comprometre's amb les institucions democràtiques respectant els diferents punts de vista i posant l'accent en la igualtat real, especialment de les dones.

(CE 3).Competència específica 3.

Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.

Identificar la rellevància dels alfabetes grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental.

Descobrir la pervivència dels ètims grecolatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat.

Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna.

Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns.

Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins.

Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.

(CE 4).Competència Específica 4.

Localitzar i relacionar la presència del món clàssic en el patrimoni històric d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana i contribuir a la seua conservació i respecte.

Localitzar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs i romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica.

Identificar, analitzar i valorar les contribucions científiques més importants del món clàssic.

Dur a terme activitats que posen de manifest la necessitat de la conservació i coneixement de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat.

Contribuir al respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.

Il·lustrar amb exemples de la cultura clàssica o amb clara influència d'aquesta la importància i el valor del coneixement científic i les manifestacions artístiques com a mitjà d'evolució personal, social i cultural.

CE 5.Competència específica 5.

Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals.

Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula (arquitectònics, literaris, escultòrics) en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història.

Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics.

Identificar els referents del món grecolatí que funcionen com a models de personatges, situacions, activitats o comportaments en el món actual.

Crear i editar produccions pròpies (presentacions, vídeos, relats, dramatitzacions, jocs) que tinguin com a eix central alguns dels referents clàssics més rellevants de la mitologia en diferents manifestacions artístiques.

Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica en les manifestacions cultural posteriors. Investigar la pervivència de la ciència en la societat actual.

5. INSTRUMENTS DE RECOLLIDA I REGISTRE D'INFORMACIÓ

Com a instrument de recollida d'informació s'utilitzarà el quadern del professor, on restaran registrades totes les activitats individuals o de grup , avaluables o no avaluables.

6. RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Sens dubte en un grup heterogeni d'alumnes no tots partixen dels mateixos coneixements ni aconseguixen el mateix nivell que pretenem per a garantir-los un mínim èxit en les diverses proves a les que hauran d'enfrontar-se al llarg del curs i, posteriorment, en les PAU. Per tant, tractarem d'assegurar que tots els alumnes compten amb uns nivells mitjans acceptables. Recordem que es considerarà un òptim progrés de coneixements l'assimilació del 80% o més dels continguts proposats, bona, entre el 60 i el 80%, acceptable, quan es troben en el 50% i negativa, quan no aconseguixen el dit percentatge.

No obstant, no s'ha d'oblidar que aquestos alumnes s'han de presentar a la PAU, per tant s'ha de tractar el tema amb la Coordinadora de dita prova, perquè no hi haja cap entrebanc.

TOT AÇÒ ABANS EXPOSAT S'EXPRESSARIA AIXÍ PER NIVELLS:

NIVELL III

A) ACCÉS:

- Seguiment intensiu del control de l'assistència i desenvolupament d'actuacions específiques del pla d'absentisme.
- Adequació i accessibilitat dels materials didàctics i curriculars específics d'una actuació o programa.
- Coordinació del tutot/a amb el professorat del centre i els professionals externs que participen en les mesures addicionals, juntament amb el departament d'Orientació.

B) PARTICIPACIÓ:

- Activitats de programes preventius per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la valoració de la diversitat dirigits a un grup determinat d'alumnes/as.
- Mesures educatives de disciplina positiva.

- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar la implicació, autoestima i confiança en les pròpies fortaleeses.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar l'autoregulació del comportament.

C) APRENTATGE

- Ajustos metodològics personalitzats de les unitats didàctiques.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular.
- Plans personalitzats i programes de reforç per a l'alumnat que repeteix curs.

NIVELL IV

A) ACCÉS:

- Material didàctic i curricular adaptat.
- Presentació de la informació de forma concreta.
- Incorporació d'ajudes visuals/ manipulatives per a una millor presentació de la informació
- Productes de suport tècnics i tecnològics.
- Coordinació amb professionals de salut i altres serveis amb orientació.

B) PARTICIPACIÓ:

- Pla personalitzat per a desenvolupar la implicació, autoestima i confiança en les pròpies fortaleeses.
- Donar-li responsabilitats.
- Mantindre altes expectatives sobre allò qu és capaç de realitzar.
- Situar-ho amb algun company/a al fet que li facilite seguir les activitats en les quals puga participar amb les adaptacions pertinents.
- Pla personalitzat per a desenvolupar l'autoregulació del comportament.

C) APRENTATGE

- Adquisició i ús funcional del llenguatge i la comunicació.
- Flexibilització curricular (per a altes capacitats)
- Pròrroga extraordinària en les etapes d'educació infantil/primària /ESO
- Adaptació curricular individual significativa(ACIS)
- Currículum individualitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva/l'aprenentatge otor/ /hàbits d'autonomia personal.
- Per a l'aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal:
 - Seqüenciar metes i tasques en passos.
 - Oferir més temps per a realitzar-les
 - Oferir-li oportunitats per a participar activament en l'aprenentatge.

- Usar reforços positius per a incrementar la motivació.
- Autoinstruccions.
- Per a compensar les dificultats per a transferir/ generalitzar els aprenentatges:
 - Prioritzar aprenentatges i activitats funcionals.
 - Utilitzar models i exemples en número suficient.
 - Crear situacions d'aprenentatge en contextos reals i amb elements significatius.

7. PROGRAMACIÓ D'AULA

PRIMER TRIMESTRE (Del 13 setembre al 24 novembre) Sessions 42.

SITUACIÓ D'APRENTATGE 1: DE L'INDOEUROPEU A LES LLENGÜES ROMÀNIQUES

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	INSTRUMENTS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • El llatí i les llengües indoeuropees • L l e n g ü e s romàniques i no romàniques. 	5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral. 5.2.1. Fer un ús pertinent dels llatínismes i expressions llatines més comunes en un context adequat. 5.2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims llatins en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. 5.2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme d'ús comú, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori. 5.2.4. Explicar la relació del llatí amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats

SITUACIÓ D'APRENTATGE 2: ALFABET LLATÍ

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	INSTRUMENTS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • L'origen • Les lletres • La pronunciació • La quantitat vocàlica • L'accent • Regles bàsiques d'evolució fonètica 	5.2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims llatins en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat. 5.2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme d'ús comú, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori. 5.2.4. Explicar la relació del llatí amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat.	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats

SITUACIÓ D'APRENTATGE 3: INTRODUCCIÓ A LA LLENGUA LLATINA

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	INSTRUMENTS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • El llatí, llengua flexiva • La declinació • Elements de la declinació • Casos i funcions • Funcions principals dels casos • Enunciat i lexema dels noms 	5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral. 5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats

SITUACIÓ D'APRENENTATGE 4: PRIMERA I SEGONA DECLINACIONS.

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	INSTRUMENTS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> Primera declinació Anàlisi i traducció Segona declinació Adjectius de la primera classe 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dossier Material audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> Treballs individuals Treballs grupals Quadern d'activitats

SITUACIÓ D'APRENENTATGE 5: INTRODUCCIÓ A LA FLEXIÓ VERBAL

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	INSTRUMENTS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> Categories verbals Conjugacions llatines Enunciat dels verbs Desinències personals de la veu activa 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.2.4. Explicar la relació del llatí amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat.</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dossier Material audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> Treballs individuals Treballs grupals Quadern d'activitats

SITUACIÓ D'APRENTATGE 6: TEMA DE PRESENT EN VEU ACTIVA

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	INTR. AVAL.
<ul style="list-style-type: none"> • Present d'indicatiu • Pretèrit imperfect d'indicatiu • Futur imperfect d'indicatiu • Present de subjuntiu • Pretèrit imperfect de subjuntiu • Verb SUM 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims llatins en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat.</p> <p>5.2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme d'ús comú, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori.</p> <p>5.2.4. Explicar la relació del llatí amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat.</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats

SITUACIÓ D'APRENTATGE 7: TERCERA DECLINACIÓ

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	INSTRUMENTS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Introducció a la tercera declinació • Quadre de declinacions • Paradigmes dels substantius de la 3a declinació • Fenòmens fonètics • Adjectius de segona classe o de la 3a declinació 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats

SITUACIÓ D'APRENTATGE 8: HISTÒRIA DE ROMA (Del e) Sessions .

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	INSTRUMENTS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Monarquia • República • Imperio 	<p>5.4.1. Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals.</p> <p>5.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p> <p>5.5.1. Explorar la presència del llegat romà en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la vida quotidiana.</p> <p>5.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats

SEGON TRIMESTRE (Del 28 novembre al 24 febrer) Sessions 45 .

SITUACIÓ D'APRENTATGE 9: ELS COMPLEMENTS CIRCUNSTANCIALS DE LLOC.

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Classificació dels noms de lloc • Tipus de circumstancials de lloc 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.2.1. Fer un ús pertinent dels llatínismes i expressions llatines més comunes en un context adequat.</p> <p>5.2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims llatins en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat.</p> <p>5.2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme d'ús comú, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori.</p> <p>5.2.4. Explicar la relació del llatí amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

SITUACIÓ D'APRENENTATGE 10: QUARTA I CINQUENA DECLINACIONS

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	INSTRUMENTS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Quarta declinació • Cinquena declinació 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.2.4. Explicar la relació del llatí amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual 	<ul style="list-style-type: none"> • Treballs individuals • Treballs grupals • Quadern d'activitats

SITUACIÓ D'APRENENTATGE 11: TEMA DE PERFET EN VEU ACTIVA

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Pretèrit perfet d'indicatiu • Pretèrit plusquamperfet d'indicatiu • Futur perfet d'indicatiu • Pretèrit perfet de subjuntiu • Pretèrit plusquamperfet de subjuntiu 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

SITUACIÓ D'APRENENTATGE 12: PRONOMS (

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Pronoms-determinants demostratius • Pronoms determinants possessius • Pronoms personals • Pronoms-determinants anafòrics 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

SITUACIÓ D'APRENENTATGE 13: RELATIU.

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Pronom relatiu • Oracions subordinades adjectives de relatiu 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>ormats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p> <p>com un element significatiu de la nostra identitat.</p> <p>5.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

SITUACIÓ D'APRENENTATGE 14: ORGANITZACIÓ POLÍTICA I SOCIAL

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Evolució política en Roma • Societats: classes • Institucions romanes d'època republicana 	<p>5.4.1. Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals.</p> <p>5.4.4. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat.</p> <p>5.5.1. Explorar la presència del llegat romà en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la vida quotidiana.</p> <p>5.5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i estimació de les manifestacions culturals del passat romà.</p> <p>5.5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.</p> <p>5.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

TERCER TRIMESTRE (Del 27 febrer al 21 juny) Sessions 50.

SITUACIÓ D'APRENENTATGE 15: INFINITIUS.

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Morfologia de l'infinitiu • Sintaxis de l'infinitiu 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

SITUACIÓ D'APRENTATGE 16: VEU PASSIVA

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Significat de la veu passiva • Formació de la veu passiva • Sintaxis de la veu passiva • Verbs deponents • Verbs semideponents 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

SITUACIÓ D'APRENTATGE 17: MODE IMPERATIU

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Desinències • Formació • Sum 	<p>5.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del llatí (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del llatí en frases i textos de dificultat graduada.</p> <p>5.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.4. Identificar els diferents temps verbals llatins tenint en compte la seua classificació i el context oracional.</p> <p>5.1.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p> <p>5.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua llatina per a la seua comprensió i expressió oral i escrita.</p> <p>5.3.2. Llegir textos i comprendre missatges orals i escrits de dificultat graduada en llatí.</p> <p>5.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en llatí, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos</p> <p>5.3.4. Interpretar i traduir frases o textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.</p> <p>5.3.5. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

SITUACIÓ D'APRENTATGE 18: MITOLOGIA I RELIGIÓ .

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Característiques de la religió romana • Religió privada • Mitologia romana • Cultes místics orientals • Cristianisme 	<p>5.4.2. Reconéixer la influència de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques.</p> <p>5.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p> <p>5.4.4. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

SITUACIÓ D'APRENTATGE 19: L'ART ROMÀ.

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Arquitectura romana • Escultura • Pintura 	<p>5.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p> <p>5.5.1. Explorar la presència del llegat romà en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la vida quotidiana.</p> <p>5.5.2. Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la península ibèrica.</p> <p>5.5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i estimar les manifestacions culturals del passat romà.</p> <p>5.5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

SITUACIÓ D'APRENTATGE 21: OBRES PÚBLIQUES I URBANISME

SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVUACIÓ	RECURSOS I MATERIALS
<ul style="list-style-type: none"> • Obra de servei públic • Obra lúdica • Edificació privada 	<p>5.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant l'ús de cerca d'informació adequada.</p> <p>5.5.1. Explorar la presència del llegat romà en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la vida quotidiana.</p> <p>5.5.2. Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la península ibèrica.</p> <p>5.5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i estimar les manifestacions culturals del passat romà.</p> <p>5.5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dossier • Material audiovisual

4t ESO/LLATÍ 2

1. Introducció

1.1 Justificació

1.2 Contextualització de la programació

2. Objectius de l'etapa respectiva vinculats amb la matèria o l'àmbit

3. Competències

4. Continguts

5. Criteris d'avaluació

6. Instruments d'avaluació(i la seua relació amb els criteris d'avaluació)

7. Criteris de Qualificació

8. Metodologia. Orientacions didàctiques

9. Mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb alumnat que requereix actuacions per a la compensació de les desigualtats (mesures de nivell III i nivell IV)

10. Unitats didàctiques

10.1. Organització de les unitats didàctiques

10.2. Distribució temporal de les unitats didàctiques

11. Elements transversals

12.Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit

ANNEX: ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. INTRODUCCIÓ.

1.1. Justificació de la programació

El marc legal que regula l'estudi de les assignatures de Llatí 4 ESO i Llatí II a l'estat espanyol: Real Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel que s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat i el DECRET 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana.

L'ETAPA DE SECUNDÀRIA

LLATÍ (4t ESO)

El coneixement del Llatí obri una via fonamental d'accés a un dels grans llegats de la cultura d'Occident. Esta matèria té un caràcter d'iniciació a la llengua llatina durant l'Educació Secundària Obligatoria, ja que més tard els seus continguts més específics es desenrotllaran en el Batxillerat.

És coneguda la gran capacitat formativa del Llatí:

- En primer lloc, perquè constitueix un mètode molt eficaç d'estructuració mental, gràcies a l'estudi de l'origen del lèxic de totes les llengües romàniques –també, en part, de les saxones- i a l'estudi de les estructures gramaticals bàsiques d'una llengua que és l'origen de les llengües que es parlen a Espanya i, per tant, de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana.
- En segon lloc, perquè permet aprofundir en la interpretació de les més diverses terminologies científiques i tècniques.
- Finalment, i de manera molt especial, perquè ofereix la possibilitat de posar-se en contacte amb el ric patrimoni literari, cultural, jurídic, etc., de l'antiga Roma, i amb les nombroses obres literàries i científiques de l'Occident europeu escrites en Llatí durant segles i que constitueixen una important herència, base de la nostra cultura actual.

L'ETAPA DE BATXILLERAT

La matèria de Llatí en el Batxillerat aporta les bases lingüístiques, històriques i culturals precises per entendre aspectes essencials de la civilització occidental, permet una reflexió profunda sobre la llengua castellana (o les llengües vernacles) i contribueix eficaçment a l'aprenentatge de les llengües modernes d'origen romanç o d'altres influïdes pel llatí. L'estudi de la llengua llatina en els seus aspectes fonològic, morfològic, sintàctic i lèxic té en si mateix un alt valor formatiu com a instrument d'estructuració mental per als alumnes que hagen optat per una primera especialització en el camp de les humanitats o de les ciències socials. La coincidència del seu estudi amb el de la llengua grega, alhora que convida a un tractament coordinat, permet

comprendre l'estructura flexiva de les dues llengües clàssiques, tan riques en contingut i tan fecundes en la seua contribució a les llengües modernes.

La matèria de Llatí es distribuïx en quatre blocs dels quals tres no s'estudiaran separatament, sinó que s'aniran combinant en cada unitat: la llengua llatina, els textos llatins i la seua interpretació, el lèxic llatí i la seua evolució (estos tres s'estudiaran combinats), Roma i el seu llegat (esta part es desenrotllarà puntualment en cada unitat i en temes específics). El desenrotllament progressiu de la matèria s'explicita en l'enunciat dels Continguts i dels Criteris d'avaluació de cada curs. Els uns i els altres fan possible l'adquisició de les capacitats que els objectius proposen. La distribució dels continguts en els quatre blocs, si bé implica un tractament específic dels mateixos, exigeix al mateix temps una comprensió connexionada que situe i explique els elements en un context coherent.

La lectura comprensiva i el progressiu ensinistrament en les tècniques de traducció de textos llatins, originals o elaborats, de dificultat gradual, així com la retroversió de textos de les llengües utilitzades pels alumnes, servixen per a fixar les estructures lingüístiques bàsiques i suposen un valuós exercici d'anàlisi i síntesi aplicable a qualsevol altre aprenentatge.

D'altra banda, la lectura de textos traduïts i originals constituïx un instrument privilegiat per a posar als alumnes en contacte amb les més notables mostres de la civilització romana: la creació literària i la producció artística; la ciència i la tècnica; les institucions polítiques, religioses i militars; la vida familiar, l'organització social i l'ordenació jurídica. La selecció de textos de gèneres i èpoques diverses atén al criteri d'oferir una visió completa i equilibrada de la història i la societat romanes.

La sistematització de totes eixes dades extretes de diverses fonts documentals, incloses les que brinden les tecnologies de la informació i la comunicació, i la seua comparació constant amb què oferixen les societats actuals permetran una valoració raonada de l'aportació de Roma a la conformació de l'àmbit cultural i polític europeu.

L'estudi del lèxic llatí i la seua evolució fonètica, morfològica i semàntica en les llengües romàniques, juntament amb l'observació de la persistència o la transformació en elles de les estructures sintàctiques llatines, permet apreciar les llengües en la seua dimensió diacrònica, com a ent viu en constant desenvolupament, i valorar l'ampli grup de les llengües romàniques i indoeuropees parlades a Europa com el producte d'eixa evolució en el moment actual.

Correspon a este primer curs de Llatí de Batxillerat l'assimilació de les estructures de la morfologia regular, els valors sintàctics més usuals, les nocions elementals d'evolució fonètica i els aspectes bàsics de la civilització

romana, aplicant eixos coneixements a l'anàlisi i traducció de textos breus i senzills.

1.2. Contextualització de la programació.

La impartició de la matèria de Llatí es troba influïda per nombrosos condicionants, entre els quals potser els més significatius siguen els següents:

- **L'edat dels alumnes.** És molt important tindre en compte que es tracta d'estudiants que estan en plena pubertat, açò és, en la seua màxima obertura al món i amb una curiositat sense límits. El nostre objectiu ha de ser arribar a ells, eliminar l'estigma de "llengua morta" i fer que, al contrari, accepten que el Llatí i la cultura grecorromana viuen encara en la llengua que parlen, en el seu entorn social, polític i cultural, en les seues idees i costums.

- **El context lingüístic.** Molts dels alumnes de Batxiller viuen en zones en què, a banda del castellà, són oficials altres llengües, d'origen llatí o amb gran influència del llatí. Hem de procurar que, a través del llatí, els alumnes arriben a comprendre millor la seua pròpia llengua i la relacionen amb les altres de la península, o inclús amb algunes llengües europees (el francès, l'anglès i l'alemany), identificant les semblances en el lèxic i les estructures i interessant-se per l'idioma que parlen els altres.

- **El context rural o urbà.** Si bé les noves tecnologies són imprescindibles en tots els contextos, en un ambient rural hauran d'ajudar a compensar la dificultat per a accedir a exposicions.

- **La grandària del centre.** Un centre gran sol tindre més recursos, però la realitat és que són insuficients i poc accessibles.

- **Les deficiències del centre.** Es tindran en compte eixes possibles deficiències i s'intentarà pal·liar-les en cas d'existir (no comptar amb una aula d'informàtica disponible, ni amb ajudes econòmiques per a les activitats programades).

2. OBJECTIUS de l'etapa respectiva vinculats amb la matèria o l'àmbit.

L'ETAPA DE SECUNDÀRIA.

El desenrotllament i la concreció curricular està orientat a la consecució dels fins següents:

- a) Adquirir els elements bàsics de la cultura grecorromana, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, científic i tecnològic.

- b) Adaptar el currículum i els seus elements a les necessitats de cada alumne i alumna, de manera que es proporcione una atenció personalitzada i un desenrotllament personal i integral de tot l'alumnat, respectant els principis d'educació comuna i d'atenció a la diversitat de l'alumnat propis de l'etapa.
- c) Orientar l'alumnat i els seus representants legals, si és menor d'edat, sobre el progrés acadèmic i la proposta d'itineraris educatius més adequats per a cada alumne o alumna.
- d) Preparar l'alumnat per a la seua incorporació a estudis posteriors i per a la seua inserció laboral.
- e) Desenrotllar bones pràctiques que afavorisquen un bon clima de treball i la resolució pacífica de conflictes, així com les actituds responsables i de respecte pels altres.
- f) Desenrotllar una escala de valors que incloga el respecte, la tolerància, la cultura de l'esforç, la superació personal i la responsabilitat en la presa de decisions per part de l'alumnat, la igualtat, la solidaritat, la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència de gènere.
- g) Consolidar en l'alumnat hàbits d'estudi i de treball.
- h) Formar l'alumnat per a l'exercici dels seus drets i obligacions en la vida com a ciutadans.
- i) Desenrotllar metodologies didàctiques innovadores que incloguen l'aprenentatge cooperatiu, els projectes interdisciplinaris, l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com la pràctica de l'educació inclusiva en l'aula.
- j) Basar la pràctica docent en la formació permanent del professorat, en la innovació educativa i en l'avaluació de la pròpia pràctica docent.
- k) Elaborar materials didàctics orientats a l'ensenyança i l'aprenentatge basats en l'adquisició de competències.
- l) Utilitzar el valencià, el castellà i les llengües estrangeres com a llengües vehiculars d'ensenyament, valorant les possibilitats comunicatives de totes estes, i garantint l'ús normal, la promoció i el coneixement del valencià.

L'ETAPA DE BATXILLERAT

El desenrotllament i la concreció curricular garanteix la consecució dels objectius establits per a l'etapa en l'article del Reial Decret 1105/2014 i, així mateix, està orientat a la consecució dels fins següents:

- a) Aprofundir en l'acció educativa, per a proporcionar a l'alumnat formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements i habilitats que els permeten desenrotllar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència.
- b) Capacitar l'alumnat per a accedir a l'educació superior.
- c) Dotar l'alumnat d'una formació i uns coneixements generals en relació amb les competències de caràcter més transversal; juntament amb una preparació especialitzada, en el marc de la modalitat, i si és el cas de la via de Batxillerat triada.
- d) Consolidar bones pràctiques que afavorisquen un bon clima de treball i la resolució pacífica de conflictes, així com les actituds responsables i de respecte pels altres.
- e) Consolidar una escala de valors que incloga el respecte, la tolerància, la cultura de l'esforç, la superació personal i la responsabilitat en la presa de decisions per part de l'alumnat, la igualtat, la solidaritat, la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència de gènere.
- f) Potenciar la participació activa i democràtica de l'alumnat en l'aula i en el centre, així com en l'exercici de drets o obligacions.
- g) Desenrotllar metodologies didàctiques actives i innovadores que incloguen l'ús de mètodes i tècniques d'investigació per part de l'alumnat per a aprendre per si mateix, el treball autònom i en equip, l'aplicació dels aprenentatges en contextos reals, i l'ús sistemàtic de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- h) Basar la pràctica docent en la formació permanent del professorat, en la innovació educativa i en l'avaluació de la pròpia pràctica docent.
- i) Elaborar materials didàctics orientats a l'ensenyament i l'aprenentatge basats en l'adquisició de competències.
- j) Utilitzar el valencià, el castellà i les llengües estrangeres com a llengües vehiculars d'ensenyament, valorant les possibilitats comunicatives de totes estes.

3. COMPETÈNCIES.

A efectes del RD 1105/2014 de 26 de desembre, BOE de 3 de gener del 2015, les competències són les capacitats per aplicar de forma integrada els continguts propis de cada ensenyament i etapa educativa amb la finalitat

d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes. Aquestes són les següents:

1. Competència en comunicació lingüística.
2. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.
3. Competència digital.
4. Competència a aprendre a aprendre.
5. Competències socials i cíviques.
6. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.
7. Consciència i expressions culturals.

El Llatí contribuïx directament a les competències bàsiques en comunicació lingüística, consciència i expressions culturals, aprendre a aprendre, així com a la competència digital, i al sentit d'iniciativa i esperit emprenedor personal.

Contribuïx de manera directa a l'adquisició de la competència en comunicació lingüística. El coneixement de l'estructura de la llengua llatina possibilita una millor comprensió de la gramàtica de les llengües europees d'origen romànic i d'altres que, no sent romàniques, compartixen amb el Llatí el caràcter flexiu. La interpretació dels elements morfosintàctics i de vocabulari, així com la pràctica de la traducció i de la retroversió permeten adquirir i desenrotllar l'habilitat d'arreglar i processar una informació donada i utilitzar-la apropiadament. Així mateix, el coneixement dels procediments per a la formació de paraules a partir de les arrels, sufixos i prefixos llatins, així com el dels fenòmens d'evolució fonètica coadjuden a l'ampliació del vocabulari bàsic. El coneixement de les etimologies llatines proporciona la comprensió i incorporació d'un vocabulari culte i explica el vocabulari específic de termes científics i tècnics.

La contribució del Llatí a la consciència i expressions culturals s'aconsegueix per mitjà del coneixement de l'important patrimoni arqueològic i artístic romà al nostre país i a Europa. Una bona base cultural a este respecte permet apreciar i disfrutar manifestacions artístiques de qualsevol tipus, i, al mateix temps, fomenta l'interés per la conservació del nostre patrimoni. Així mateix, proporcionar referències per a valorar de forma crítica creacions artístiques inspirades en la cultura i la mitologia llatines.

Des del Llatí es contribuïx a la competència digital, ja que una part de la matèria requereix la recerca, selecció i tractament de la informació. D'una altra, en la mesura que s'utilitzen les tecnologies de la informació i la comunicació

com a ferramenta per a la comunicació del coneixement adquirit, es col·laborarà en l'adquisició de la competència digital.

L'estudi de la llengua llatina contribueix a la competència d'aprendre a aprendre, en la mesura que propicia la disposició i l'habilitat per a organitzar l'aprenentatge, afavorix les destreses d'autonomia, disciplina i reflexió, exercita la recuperació de dades per mitjà de la memorització i situa el procés formatiu en un context de rigor lògic.

La matèria contribueix al sentit d'iniciativa personal i esperit emprenedor en la mesura que s'utilitzen procediments que exigixen planificar, avaluar distintes possibilitats i prendre decisions. El treball en grup i la posada en comú dels resultats implica valorar les aportacions d'altres companyes i companys, acceptar possibles errors, comprendre la forma de corregir-los i no rendir-se davant d'un resultat inadequat. En definitiva, aporta possibilitats de millora i fomenta l'afany de superació.

4. CONTINGUTS. Continguts mínims.

L'ETAPA DE SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA LLATÍ

Curs 4t ESO

Bloc 1: Elements transversals a l'assignatura

Participació en debats, col·loquis o entrevistes sobre qualsevol dels temes que puguin suscitar interès: el paper de la dona, les classes socials, el sistema polític, la família, el respecte pel patrimoni, etc. Utilització d'estratègies lingüístiques i no lingüístiques: inici, manteniment i conclusió; cooperació normes de cortesia, etc i del respecte en l'ús del llenguatge.

Elaboració de treballs d'investigació i/o exposicions de forma individual o en grups cooperatius, sobre: la pervivència d'allò mític en les diferents manifestacions artístiques; la pervivència del lèxic grecolatí en la llengua pròpia; el patrimoni; la influència de l'organització política i social, etc.

Aplicació d'estratègies de busca d'informació variada sobre lèxic, vida quotidiana, patrimoni, pervivència de la cultura clàssica en diferents àmbits, etc, en diverses fonts i pàgines web especialitzades, wikis, blogs i diccionaris en línia, utilitzant estratègies de filtrat en la busca de la informació, i selecció de la informació, síntesi, presentació de continguts, procediments de cites i paràfrasi, de bibliografia i de bibliografia web.

Imaginació i creativitat en la gestió de projectes.

Responsabilitat davant de les decisions adoptades.
Pensament causal i conseqüencial.
Planificació de les tasques i projectes de la matèria.
Avaluació dels processos i resultats.
Assumpció de l'error com a oportunitat.
Assumpció de distints rols en equips de treball.
Solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat.
Tècniques d'escola activa.
Diàleg igualitari.
Coneixement de tècniques d'aprenentatge cooperatiu.
Creació i edició de produccions audiovisuals amb dramatitzacions o diàlegs creats per l'alumne mateix, aplicant els continguts gramaticals, sintàctics i lèxics estudiats.
Utilització de presentacions multimèdia per a exposar treballs realitzats de forma individual o en grup.
Ús de les ferramentes més comunes de les TIC.
Comunicació amb la resta del grup o intercentres.
Ús dels servicis de la web social: blogs, wikis, fòrums, pàgines web, correu electrònic, etc
Estudis i professions vinculats amb els coneixements de l'àrea.
Autoconeixement d'aptituds i interessos.
Procés estructurat de presa de decisions.

Bloc 2: El Llatí, origen de les llengües romàniques. Sistema de la llengua llatina.

Marc geogràfic de la llengua.
Ubicació en mapes del marc geogràfic de la civilització romana i de les restes arqueològiques a la Península Ibèrica.
Les llengües d'Espanya: llengües romàniques i no romàniques.
Ubicació en mapes de les llengües romàniques de la península Ibèrica.
Sistema de la llengua llatina: l'alfabet com a sistema d'escriptura.
Origen i pronunciació de l'alfabet llatí.
Pervivència d'elements lingüístics llatins. Termes transparents i llatínismes.

Bloc 3: Morfologia

La paraula:
Formants de les paraules.
Identificació i classificació dels diversos formants de les paraules.
Classificació de les paraules atenent als seus formants.
La flexió:
La flexió nominal i pronominal.

La flexió verbal:

Formes personals.

Formes no personals.

Declinació de substantius, adjectius i pronoms.

Conjugació de verbs. Preferentment el mode indicatiu. En les veus activa i passiva.

Bloc 4: Sintaxi.

Els casos:

Casos i funcions sintàctiques.

Elements de l'oració.

Identificació, relació, interpretació, o anàlisi sintàctica i traducció dels casos llatins.

La concordança.

L'oració simple. L'oració composta coordinada. L'oració d'infinitiu concertat.

Identificació, classificació, relació o anàlisi sintàctica dels diversos tipus i construccions d'oracions simples i compostes.

Identificació, classificació, relació o anàlisi sintàctica de les oracions d'infinitiu concertat.

El participi de perfet. Identificació, classificació, relació o anàlisi sintàctica dels participis de perfet concertats.

Bloc 5: Roma: història, cultura, art i civilització.

Períodes de la Història de Roma: Monarquia. República. Imperi.

Identificació i comparació dels períodes de la història de Roma, i elaboració d'eixos cronològics dels seus diversos períodes.

Organització política: Senat. *Cursus Honorum*

Relació i comparació entre l'organització política de la Roma clàssica i la de la nostra època.

Organització social: classes socials.

Relació i comparació entre l'organització social de la Roma clàssica i la de la nostra època.

El paper de la dona.

La vida quotidiana: La família romana com a unitat de producció. Rols i estereotips culturals.

Comparació de la família romana a través dels seus estereotips culturals amb l'actual.

Mitologia i religió.

Mites. Déus i deesses, herois i heroïnes.

Identificació dels déus i deesses romans i dels herois i heroïnes.

Comparació dels déus i deesses, herois i heroïnes de la mitologia clàssica amb els actuals.

Bloc 6: Textos.

Tècniques de traducció.

Traducció i interpretació de textos en llatí d'extensió variada.

Retroversió i creació de textos senzills en llatí.

Lectura de textos traduïts i comentari dels aspectes culturals presents en els textos seleccionats. Lectura de textos en llatí adaptats a una dificultat graduada.

Bloc 7:Lèxic.

Vocabulari bàsic llatí.

Lèxic transparent.

Principals prefixos i sufixos.

Identificació dels principals prefixos i sufixos d'origen llatí.

Del llatí al romanç.

Nocions bàsiques d'evolució fonètica.

Paraules patrimonials i cultismes.

Identificació de paraules patrimonials i cultismes.

CONTINGUTS MÍNIMS:

- Marc geogràfic de la civilització romana.
- Les llengües romàniques i no romàniques a Espanya.
- Escriptura i pronunciació de l'alfabet llatí.
- Declinació de substantius, adjectius i pronoms.
- Conjugació de verbs en mode indicatiu en activa i passiva.
- Elements de l'oració. Els casos llatins.
- La concordança.
- L'oració simple. L'oració composta coordinada.
- L'infinitiu concertat i el participi.
- Períodes de la Història de Roma: Monarquia. República. Imperi.
- Organització política: Senat. *Cursus Honorum*
- Organització social: classes socials.El paper de la dona.
- La família romana .
- Mites. Déus i deesses, herois i heroïnes.
- Traducció i interpretació de textos en llatí d'extensió variada.
- Retroversió i creació de textos senzills en llatí.
- Vocabulari bàsic llatí.
- Nocions bàsiques d'evolució fonètica.
- Paraules patrimonials i cultismes.

L'ETAPA DE BATXILLERAT

LLATÍ 2n DE BATXILLERAT

Bloc 1: Elements transversals a l'assignatura

Participació en debats, col·loquis o entrevistes sobre qualsevol dels temes que puguin suscitar interès: el paper de la dona, les classes socials, el sistema polític, la família, el respecte pel patrimoni, etc. Utilització d'estratègies lingüístiques i no lingüístiques: inici, manteniment i conclusió; cooperació normes de cortesia, etc i del respecte en l'ús del llenguatge.

Elaboració de treballs d'investigació i/o exposicions de forma individual o en grups cooperatius, sobre: la pervivència d'allò mític en les diferents manifestacions artístiques; la pervivència del lèxic grecollatí en la llengua pròpia; el patrimoni; la influència de l'organització política i social, etc.

Aplicació d'estratègies de busca d'informació variada sobre lèxic, vida quotidiana, patrimoni, pervivència de la cultura clàssica en diferents àmbits, etc, en diverses fonts i pàgines web especialitzades, wikis, blogs i diccionaris en línia, utilitzant estratègies de filtrat en la busca de la informació, i selecció de la informació, síntesi, presentació de continguts, procediments de cites i paràfrasi, de bibliografia i de bibliografia web.

Imaginació i creativitat en la gestió de projectes.

Responsabilitat davant de les decisions adoptades.

Pensament causal i conseqüencial.

Planificació de les tasques i projectes de la matèria.

Avaluació dels processos i resultats.

Assumpció de l'error com a oportunitat.

Assumpció de distints rols en equips de treball.

Solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat.

Tècniques d'escola activa.

Diàleg igualitari.

Coneixement de tècniques d'aprenentatge cooperatiu.

Creació i edició de produccions audiovisuals amb dramatitzacions o diàlegs creats per l'alumne mateix, aplicant els continguts gramaticals, sintàctics i lèxics estudiats.

Utilització de presentacions multimèdia per a exposar treballs realitzats de forma individual o en grup.

Ús de les ferramentes més comunes de les TIC.

Comunicació amb la resta del grup o intercentres.

Ús dels serveis de la web social: blogs, wikis, fòrums, pàgines web, correu electrònic, etc

Estudis i professions vinculats amb els coneixements de l'àrea.

Autoconeixement d'aptituds i interessos.

Procés estructurat de presa de decisions.

Bloc 2: El Llatí, origen de les llengües romàniques. Sistema de la llengua llatina.

Pervivència d'elements lingüístics llatins en les llengües modernes:

Termes patrimonials, cultismes i neologismes.

Anàlisi dels processos d'evolució des del llatí a les llengües romàniques.

Bloc 3: Morfologia

La flexió nominal: repàs dels paradigmes regulars de la flexió nominal i pronominal. Formes menys usuals i irregulars.

La flexió verbal: repàs de la flexió verbal regular. Verbs irregulars i defectius. Formes nominals dels verbs: supí, gerundi i gerundiu. La conjugació perifràstica. Identificació i conjugació de totes les formes verbals. Traducció i retroversió de totes les formes verbals. Identificació i relació d'elements morfològics de la llengua llatina.

Bloc 4: Sintaxi.

Estudi detallat de la sintaxi nominal i pronominal. Relació, interpretació i anàlisi de les formes estudiades.

L'oració composta: oracions coordinades i subordinades. Identificació dels tipus: d'oracions compostes relacionant-les amb construccions anàlogues en la llengua pròpia.

Relació, interpretació o anàlisi sintàctica de textos en llengua llatina de dificultat graduada.

Sintaxi de les formes no personals.

Repàs de la sintaxi de l'infinitiu i el participi.

Sintaxi del gerundi, del gerundiu i del supí.

Relació, interpretació o anàlisi sintàctica de les formes no personals del verb.

Bloc 5: Literatura.

Els gèneres literaris: classificació.

Característiques.

Pervivència dels gèneres literaris en les literatures posteriors.

Identificació i descripció dels gèneres literaris.

Realització d'eixos cronològics situant-hi autors i obres.

L'èpica: context històric i cultural. Autors i obres més representatives.

Realització de comentari de textos traduïts d'autors representatius, identificant el gènere a què pertany i explorant la pervivència d'este en la literatura contemporània.

Historiografia: context històric i cultural. Autors i obres més representatius.

Realització de comentari de textos traduïts d'autors representatius, identificant el gènere a què pertany i explorant la pervivència d'este en la literatura contemporània.

L'oratória: context històric i cultural. Autors i obres més representatius.

Realització de comentari de textos traduïts d'autors representatius, identificant el gènere a què pertany i explorant la pervivència d'este en la literatura contemporània.

La comèdia llatina: context històric i cultural. Autors i obres més representatius.

Realització de comentari de textos traduïts d'autors representatius, identificant el gènere a què pertany i explorant la pervivència d'este en la literatura contemporània.

Bloc 6: Textos.

Tècniques de traducció.

Traducció directa.

Retroversió.

Utilització de diccionari.

Lectura comprensiva i comparada de textos clàssics.

Lectura comprensiva de textos originals o adaptats o de dificultat graduada.

Lectura de textos traduïts.

Realització de comentaris de textos originals o traduïts.

Bloc 7: Lèxic.

Ampliació del lèxic literari i filosòfic.

Lèxic especialitzat.

Identificació i traducció de textos llatins pertanyents al lèxic filosòfic o literari.

Evolució i pervivència del llatí.

Etimologia i origen de les paraules de lèxic comú i especialitzat de la pròpia llengua.

Expressions llatines incorporades a la llengua pròpia.

Identificació de sufixos i prefixos llatins usats en la llengua pròpia.

Identificació dels elements lèxics llatins que romanen en la llengua pròpia.

Identificació i explicació d'expressions llatines incorporades a la llengua pròpia.

Derivació preverbal de verbs llatins i de paraules evolucionades a partir d'eixes bases lèxiques.

CONTINGUTS MÍNIMS DE 2n. DE BATXILLERAT

Les modalitats oracionals: la modalitat declarativa. Les distintes oracions simples en funció del predicat i les principals regles de la concordança (subjecte-verb; substantiu-substantiu; substantiu-adjectiu; antecedent-pronom) i les principals normes de l'ordre de paraules en Llatí.

1. El sintagma nominal: els elements morfològics de la declinació regular.

Els valors més freqüents dels casos llatins, de manera especial:

a) Nominatiu: subjecte i atribut.

b) Acusatiu: CD, doble acusatiu, CC (direcció i extensió).

c) Genitiu: CN (partitiu)

d) Datiu: CI (possessiu)

e) Ablatiu: CC (comparatiu, agent)

f) Locatiu.

2. El sintagma adjectiu: els elements morfològics de la declinació de l'adjectiu (especialment, els de tema -o/-a i els de tema en -i de dues terminacions), així com les formes de comparatiu i superlatiu i el seu règim sintàctic. Les formacions d'adverbis més freqüents (-e, -ter).

3. La flexió pronominal: els pronoms de major ús (personals, possessius, demostratius, relatius), així com la sèrie d'interrogatius i indefinits més freqüents (*quis, quidam, aliquis, nullus, ullus, alter, alius, nemo*).

4. Valor i ús de les preposicions llatines de major freqüència.

5. La flexió verbal llatina: els elements morfològics de la flexió verbal regular activa, passiva i deponents i irregulars de major ús (*sum* i compostos , *eo, fero, fio, volo. nolo, malo*).

6. Modalitats expressiva i impressiva. Especialment l'estructural de l'oració interrogativa directa (*quis, ubi, quo, unde , qua*).

7. Les formes nominals del verb: classes i funcions. Infinitiu i participi i llurs construccions més freqüents (infinitiu-substantiu verbal; infinitiu amb acusatiu-subjecte; participi absolut).

8. L'oració composta: la juxtaposició i la coordinació. La subordinació. Nexes de coordinació i subordinació més freqüents (especialment *ut, ne, cum, quod*). Les subordinades següents:

a) Substantives (*ut, ne, quod* i infinitiu)

b) relatives (pronominal i adverbial)

- c) comparatives
- d) condicionals
- e) concessives
- f) finals
- g) temporals
- h) causals

Tot amb un nivell 1 de subordinació, és a dir, que les proposicions subordinades depenguen de predicats independents o d'un element de l'oració principal.

5. CRITERIS D'AVUACIÓ

4t ESO

- BLOC 1.1. Participar en intercanvis comunicatius de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional, aplicant les estratègies lingüístiques i no lingüístiques del nivell educatiu pròpies de la interacció oral utilitzant un llenguatge no discriminatori.
- BLOC 1.2. Buscar i seleccionar informació de forma contrastada en diverses fonts, documents de text, imatges, vídeos, etc., i organitzar la informació obtinguda per mitjà de diversos procediments de síntesi o presentació dels continguts, i registrar-la en paper de forma acurada o emmagatzemar-la digitalment, per a ampliar els seus coneixements i elaborar textos de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional i del nivell educatiu, citant-ne adequadament la procedència.
- BLOC 1.3. Dur a terme de forma eficaç tasques o projectes; tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions, sent conscient de les seues fortaleeses i debilitats, mostrar curiositat i interès durant el seu desenrotllament i actuar amb flexibilitat buscant solucions alternatives.
- BLOC 1.4. Planificar tasques o projectes, individuals o col·lectius, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-los al canvis imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final i comunicar de forma personal els resultats obtinguts.
- BLOC 1.5. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.
- BLOC 1.6. Crear i editar produccions audiovisuals o presentacions multimèdia,

servint-se d'imatges i text, amb sentit estètic, utilitzant aplicacions informàtiques d'escriptori o servicis de la web coneixent com aplicar els diferents tipus de llicències.

BLOC 1.7. Col·laborar i comunicar-se per a construir un producte o tasca col·lectiva, compartint informació i continguts digitals i utilitzant les ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge. Aplicar bones formes de conducta en la comunicació i previndre, denunciar i protegir altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.

BLOC 1.8. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professionals i estudis vinculats amb els coneixements, habilitats i competències necessàries per al seu desenrotllament i comparar-ses ambles pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant la presa de decisions vocacionals.

BLOC 2.1. Identificar els marcs geogràfics de les civilitzacions romana, la llengua i les restes arqueològiques peninsulars, ubicant-les en mapes en formats diversos i presentats en suport paper i digital, i utilitzant les estratègies de comprensió lectora del nivell educatiu per a obtindre informació i aplicar-la en la reflexió sobre el contingut.

BLOC 2.2. Llegir textos en llatí de manera comprensiva, aplicant les seues normes de pronunciació i comparant les principals adaptacions que es produeixen en les llengües modernes per a facilitar-ne l'aprenentatge.

BLOC 2.3. Reconèixer alguns dels llatínismes més freqüents en la llengua pròpia i explicar-ne el significat, segons el context, per a augmentar el cabal lèxic de la llengua pròpia i aprofundir en la interpretació textual.

BLOC 3.1. Identificar els distints formants de les paraules descomponent-les i distingint les variables de les invariables per a introduir el concepte de flexió i millorar la interpretació i l'expressió de la llengua llatina.

BLOC 3.2. Declinar distints tipus de paraules i sintagmes en concordança atenent a la seua classificació i al context oracional per a una millor interpretació i expressió de la llengua llatina.

BLOC 3.3. Conjuguar els distints temps verbals llatins atenent a la seua classificació i al context oracional, diferenciant les formes personals de les no personals per a una millor interpretació i expressió de la llengua llatina.

BLOC 3.4. Identificar elements morfològics de la llengua llatina que permeten posteriors anàlisis o reconeixement per inferència lògica, de la morfològica i la sintaxi de textos senzills i que en faciliten la traducció o interpretació.

BLOC 4.1. Distingir per mitjà d'anàlisi sintàctica o inferència lògica en textos

originals i/o adaptats de dificultat graduada, les funcions que exercixen les paraules i sintagmes i classificar els diferents tipus d'oracions i construccions per a una millor interpretació del text i la seua estructura.

- BLOC 5.1. Distingir les diferents etapes de la història de Roma, explicant-ne els trets essencials i les circumstàncies que intervenen en el pas d'unes a altres i ubicant en un eix cronològic alguns dels principals fets històrics per a aprofundir en l'origen de la nostra civilització.
- BLOC 5.2. Descriure els trets essencials que caracteritzen les successives formes d'organització política i social de Roma i sobre els diferents papers que exercix dins de la família cada membre, comparant-los amb enfocament crític amb els actuals per a evidenciar com el nostre sistema social, polític i familiar l'herència de la civilització romana.
- BLOC 5.3. Identificar els déus i les deesses i els herois i les heroïnes de la mitologia grecolatina i establir relacions significatives amb personatges actuals que permeten evidenciar la pervivència dels arquetips mítics que han arribat a convertir-se en referents de la cultura universal.
- BLOC 6.1. Realitzar la lectura comprensiva de textos en llatí, senzills i de dificultat graduada, utilitzant els coneixements morfològics, sintàctics i lèxics adquirits o mecanismes d'inferència lògica per a captar el sentit global del text i aprofundir en la seua interpretació o traducció.
- BLOC 6.2. Crear textos senzills en llatí, utilitzant les estructures i el lèxic apresos per a adquirir un major domini de la llengua i millorar les destreses comunicatives.
- BLOC 6.3. Comentar el contingut i l'estructura de textos clàssics traduïts aplicant-hi els coneixements prèviament adquirits en esta o en altres matèries per a aprofundir en la seua interpretació.
- BLOC 7.1. Deduir el significat de termes llatins partint del context o de paraules de la llengua pròpia i identificar els formants per a aprofundir en la interpretació de tets i augmentant el cabal lèxic.
- BLOC 7.2. Diferenciar entre termes patrimonials i cultismes relacionant-los amb el terme d'origen i aplicar nocions bàsiques d'evolució fonètica per a evidenciar el parentiu que unix el llatí i la llengua pròpia.

2n BATXILLERAT

BLOC 1 : CONTINGUTS TRANSVERSALS

- BLOC 1.1. Participar en intercanvis comunicatius de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional, aplicant les estratègies lingüístiques i no lingüístiques del nivell educatiu pròpies de la interacció oral utilitzant un

llenguatge no discriminatori.

- BLOC 1.2. Buscar i seleccionar informació de forma contrastada en diverses fonts, documents de text, imatges, vídeos, etc., i organitzar la informació obtinguda per mitjà de diversos procediments de síntesi o presentació dels continguts, i registrar-la en paper de forma acurada o emmagatzemar-la digitalment, per a ampliar els seus coneixements i elaborar textos de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional i del nivell educatiu, citant-ne adequadament la procedència.
- BLOC 1. 3. Gestionar de forma eficaç tasques o projectes, fer propostes creatives i confiar en les possibilitats, mostrar energia i entusiasme durant el seu desenrotllament, prendre decisions raonades, assumint riscos, i responsabilitzar-se de les accions i de les seues conseqüències.
- BLOC 1.4. Planificar tasques o projectes, individuals o col·lectius, i descriure accions, recursos materials, terminis i responsabilitats per a aconseguir els objectius proposats, adequar el pla durant el seu desenrotllament considerant diverses alternatives per a transformar les dificultats en possibilitats; avaluar el procés i el producte final i comunicar de forma creativa els resultats obtinguts amb el suport dels recursos adequats.
- BLOC 1.5. Organitzar un equip de treball i distribuir responsabilitats i gestionar els recursos perquè tots els membres participen i arriben a les metes comunes, influir positivament en els altres generant implicació en la tasca i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies actuant amb responsabilitat i sentit ètic.
- BLOC 1.6. Crear i editar produccions audiovisuals o presentacions multimèdia, servint-se d'imatges i text, amb sentit estètic, utilitzant aplicacions informàtiques d'escriptori o servicis de la web , i saber com aplicar els diferents tipus de llicències.
- BLOC 1.7. Col·laborar i comunicar-se per a construir un producte o tasca col·lectiva, compartint informació i continguts digitals i utilitzant les ferramentes de comunicació TIC, servicis de la web social o mòdul en entorns virtuals d'aprenentatge. Aplicar bones formes de conducta en la comunicació i previndre, denunciar i protegir altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.
- BLOC 1.8. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats amb els coneixements del nivell educatiu i identificar els coneixements, habilitats i competències del nivell educatiu; analitzar els coneixements, habilitats i competències necessaries per al seu desenrotllament i comparar-les amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacionals.

BLOC 2: EL LLATÍ, ORIGEN DE LES LLENGÜES ROMÀNIQUES. SISTEMA DE LA LLENGUA LLATINA.

BLOC 2.1. Distingir termes patrimonials i cultismes i aplicar les regles d'evolució fonètica per a diferenciar les etapes de la llengua i identificar la procedència del lèxic.

BLOC 2.2. Reconèixer la presència de llatinismes, hel·lenismes i neologismes, en el llenguatge científic i en la parla culta, i deduir-ne el significat a partir dels corresponents termes d'origen per a augmentar el cabal lèxic i aprofundir en la interpretació textual.

BLOC 3: MORFOLOGIA

BLOC 3.1. Analitzar morfològicament paraules d'un text clàssic, original o adaptat, identificar-ne la categoria gramatical, els formants flexius i l'enunciat per a facilitar la posterior anàlisi sintàctica i la traducció o retroversió.

BLOC 3.2. Declinar distints tipus de paraules i sintagmes en concordança atenent a la seua classificació i al context oracional per a una millor interpretació i expressió de la llengua llatina.

BLOC 4: SINTAXI

BLOC 4.1. Distingir, per mitjà d'anàlisi sintàctica o inferència lògica, en textos originals i/o adaptats de dificultat graduada, les funcions que exercixen les paraules i sintagmes, i classificar els diferents tipus d'oracions i construccions per a una millor interpretació del text i la seua estructura.

BLOC 5: LITERATURA

BLOC 5.1. Descriure els gèneres literaris llatins, els autors més representatius i els seus contextos per a aprofundir en la interpretació textual i en la sensibilitat literària i augmentar el bagatge cultural.

BLOC 5.2. Comentar obres completes o fragments de distintes èpoques i gèneres, s'autoria masculina o femenina, i identificar la presència de determinats temes, tòpics literaris, trets genèrics i d'estil per a reconèixer la seua pervivència en la literatura posterior.

BLOC 6: TEXTOS

BLOC 6.1. Traduir textos clàssics en llatí, originals o adaptats i de dificultat graduada, utilitzant les anàlisis morfològiques i sintàctiques i el diccionari amb seguretat i autonomia, identificant l'accepció més apropiada en funció del context.

BLOC 6.2. Crear textos senzills en llatí, utilitzant les estructures i el lèxic

apresos per a adquirir un major domini de la llengua i millorar les destreses comunicatives.

BLOC 6.3. Llegir textos clàssics en llatí de dificultat graduada i utilitzar mecanismes d'inferència lògica per a captar-ne de forma global el sentit i aprofundir en la seua interpretació.

BLOC 6.4. Comentar el contingut i l'estructura de textos clàssics traduïts d'autors estudiats, aplicant-hi els coneixements prèviament adquirits en esta o en altres matèries per a aprofundir en la seua interpretació.

BLOC 7: LÈXIC

BLOC 7.1. Identificar paraules i expressions llatines del lèxic especialitzat i traduir-les a la llengua pròpia o deduir-ne el significat a partir del context, per a augmentar el cabal lèxic i aprofundir en la seua interpretació.

BLOC 7.2. Derivar en llatí verbs llatins i en la llengua pròpia paraules evolucionades d'eixes bases lèxiques, utilitzant els diversos prefixos llatins i aplicant les regles d'evolució per a aprofundir en la semàntica de les paraules i augmentar el cabal lèxic.

6. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

ESO (4t)

L'element fonamental d'avaluació de la matèria consisteix en l'observació del treball progressiu, continuat i regular de cada alumne o alumna, que es fonamenta en la realització de les activitats que apareixen en cadascun dels capítols de les unitats didàctiques, així com en els apartats dedicats al pas del llatí al català i al llegat grecoromà. Això fa que l'avaluació de l'assoliment dels objectius terminals proposats siga:

- **Contínua:** Es basa en el control exhaustiu i immediat per part del professorat del treball personal de cada alumne o alumna, ja que totes les activitats d'aprenentatge incloses en cada unitat didàctica estan dirigides a l'avaluació d'algun objectiu concret de la matèria. Això permet tenir un coneixement immediat del grau d'assoliment dels objectius i prendre decisions ràpides de cara a la recuperació d'objectius no assolits. Per tal d'assegurar aquesta continuïtat s'aplicarà sobre la nota obtinguda una volta hagen sigut tinguts en compte tant els continguts conceptuals, com els instrumentals i els actitudinals, la **MITJANA PONDERADA**.

- **Global:** En la majoria dels casos, les activitats d'aprenentatge/avaluació no presenten una separació rigorosa entre els diversos tipus de continguts (conceptes, procediments i actituds). Per tant, permetran obtenir fàcilment una

qualificació global (de l'exercici, de l'activitat, de la unitat, de la matèria) a partir d'una valoració sintètica de l'assoliment dels objectius als quals estan referits.

- **Coherent:** Queda clar que de manera universal les activitats d'aprenentatge són a la vegada activitats d'avaluació contínua i que, per tant, no hi pot haver incoherència entre les unes i les altres. A més, estan dissenyades segons criteris de dificultat progressiva i poden adequar-se fàcilment al ritme propi de progrés del grup.

Els alumnes han de ser informats, des del principi, dels continguts que cal interioritzar i dels objectius mínims exigibles que cal assolir per tal que puguin ser avaluats positivament. En qualsevol cas, caldrà valorar específicament la millora observada en cada alumne o alumna al llarg de les tres avaluacions.

- **Avaluació inicial:** L'avaluació inicial pot ser una eina útil per esbrinar si els alumnes han cursat o no crèdits de cultura clàssica en els cursos anteriors de l'Educació Secundària Obligatòria i quin ha estat el seu aprofitament. En tot cas, pot resultar pràctic, tot just en iniciar la matèria, sondejar quins són els coneixements que puguin tenir els alumnes de morfosintaxi en general i de cultura clàssica en particular.

- **Full de seguiment de l'alumnat:** És l'eina idònia per consignar totes les dades d'avaluació a mesura que s'avança per les unitats didàctiques. Consisteix en un full de registre individual on es poden anotar no tan sols les qualificacions, sinó també les dificultats observades en l'assoliment de cadascun dels objectius didàctics. El conjunt de fulls d'un grup pot permetre prendre decisions respecte a les activitats d'aprenentatge si s'observen problemes en el desenvolupament de les unitats didàctiques.

- **Avaluació final:** Ha de servir per poder reflectir en termes de globalització un resum de les dades consignades en el full de seguiment, de manera que el professorat pugui judicar objectivament sobre l'assoliment individual o no dels objectius proposats inicialment per al conjunt d'alumnes.

2n BATXILLERAT

a) Proves al llarg de l'avaluació.

- Proves escrites o orals puntuals, programades o no, sobre els continguts gramaticals.
- Proves escrites, programades o no, de traducció i anàlisi morfosintàctic.
- Proves específiques sobre els gèneres literaris de Roma, programades o no, el contingut del qual es referirà als temes tractats fins al moment.

b) Controls d'avaluació.

- Proves model PAU

L'avaluació del procés d'aprenentatge es realitzarà per mitjà de les proves objectives. En cas que el procés d'aprenentatge no es desenrotllara amb normalitat es procedirà a buscar les causes i la solució. Per exemple:

-Si hi ha problemes d'expressió escrites, es realitzaran exercicis complementaris.

Per exemple:

- Fer 5 frases per cada falta d'ortografia. Amb este exercici es tracta que l'alumne es fixe més en l'ortografia d'una paraula i aprenga a utilitzar-la en un context adequat.
- Assenyalar l'alumne quines construccions sintàctiques són incorrectes i assenyalar-li les frase que ha de refer.
- En el cas de confusió entre paraules (exemple: gravar i gravar), demanar-li que busque cada paraula en el diccionari i que explique en quin context s'utilitza.

-Si hi ha problemes de desinterés, es tractarà l'assumpte amb la família de l'alumne.

-Si hi ha dificultats d'aprenentatge, es faran exercicis de comprensió lectora.

AVALUACIÓ EXTRAORDINÀRIA (2n Bat.)

Al juny es realitzarà una prova per a aquells alumnes que no aconseguiren superar l'assignatura en maig. Esta prova extraordinària seguirà el model exigít per a la Prova d'Accés a la Universitat.

La nota obtinguda en esta prova determina la nota final. Els continguts sobre els quals versaran les dites qüestions seran els mateixos que s'han desenrotllat durant el curs acadèmic.

RECUPERACIÓ DE PENDENTS.

En cas que l'alumne curse també l'assignatura de Llatí II de 2n. de Batxillerat, es consideraran recuperats els continguts curriculars de l'assignatura de Llatí I, sempre que se supere positivament la 1a. Avaluació de Llatí II.

En cas que l'alumne no superara aquesta 1a Avaluació de Llatí II o no s'haguera matriculat en Llatí II, es programaran tres proves objectives al llarg del curs, una per trimestre o avaluació. S'utilitzarà la mitja ponderada perquè l'avaluació siga contínua i progressiva.

Cada prova constarà de tres parts:

- 1.Traduucció del llatí al castellà.
- 2.Qüestions de morfologia nominal, adjectival, pronominal i verbal.
- 3.Anàlisi sintàctica.

Els continguts exigits seran els que consten com a mínims en aquesta mateixa programació de Llatí I.

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

4t ESO

En aplicació dels criteris d'avaluació, per a realitzar un seguiment adequat del progrés dels alumnes es tindran en compte diversos elements de valoració per a qualificar amb un sentit global el rendiment personal de cadascú, no basant-se exclusivament en les proves escrites:

Els alumnes hauran de donar **mostres evidents d'haver comprés els textos**, adaptats o originals, no per mitjà d'aproximacions als seus continguts, sinó a través de preguntes en llatí, escrites o orals o, segons criteri del professor, traduccions on s'ha de reflectir en la llengua materna, amb la major fidelitat possible, el passatge proposat.

Una vegada adquirit el bagatge lèxic i sintàctic necessari per a això, es podran requerir **exercicis de retroversió** sense emprar el diccionari.

Els **materials informàtics en CD-rom** o bé els continguts Web on 'line' es poden treballar davall l'estricta vigilància del professor, que observarà els errors més freqüents i els podrà adjudicar una valoració específica.

Quant als continguts culturals, es treballaran partint de certs textos llatins, traduïts o no, o bé a través de xicotets estudis monogràfics per a l'elaboració del qual siga necessària la participació de diversos departaments didàctics.

Es tindrà molt en compte la pràctica diària dels exercicis proposats en cada unitat.

Es realitzarà un control periòdic escrit, després de cada unitat, de tres a quatre proves per trimestre, per a comprovar la consolidació i assimilació satisfactòria dels continguts. L'estructura de dita prova haurà de contemplar els 4 blocs de continguts.

A més, per tal de superar el greu problema de les faltes d'expressió i d'ortografia que pateix l'alumnat, amb la finalitat que prenga consciència de la necessitat d'expressar-se correctament, el departament, unificant criteris descomptarà per cada errada ortogràfica o d'expressió 0'05 punts en

cadascuna de les proves objectives o treball, essent 0'5 punts la penalització màxima.

El resultat de les proves parcials d'avaluació serà promediat en un 80% per a incloure com a criteris puntuables de forma positiva (20%) tant la realització d'exercicis diaris proposats per a casa i per a l'aula, com una actitud adequada i l'assistència regular a classe.

És condició indispensable que l'alumne assistisca amb regularitat i puntualitat a classe i realitzi tant a casa com en l'aula totes les activitats que es plantegen per part del professor. Cada falta d'assistència no justificada, descomptarà 0'25, de la nota final de l'avaluació. A més, 2 retards es consideraran una falta d'assistència. L'alumne per poder ser avaluat cada avaluació no ha de superar les 10 faltes d'assistència no justificades. De la mateixa manera, l'alumne amb un índex significatiu de tasques no realitzades serà qualificat negativament, al marge dels resultats obtinguts en les proves parcials que vagen realitzant-se amb caràcter periòdic al llarg del curs. En aquest sentit, serà molt convenient incloure de tres a quatre proves al llarg del trimestre, a fi que el professor pugui obtenir una opinió molt més àmplia i objectiva de l'evolució de l'alumne que si solament disposara d'un únic instrument d'avaluació, podria obtenir una qualificació no satisfactòria.

Els treballs realitzats es valoraran segons aquesta graella:

	EXCEL·LENT	ADEQUAT	BO	INSUFICIENT
GESTIÓ DE GRUP COOPERATIU	S'ha realitzat sempre amb la participació, recolzament i esforç de tots.	S'ha realitzat amb la participació de tots, però amb alguna dificultat en la participació i esforç de tots.	A voltes han existit problemes entre els seus membres, a l'hora de participar en l'elaboració i en el recolzament de tots.	Freqüentment ha existit problemes entre els seus membres, provocant que no existira l'adequada participació.
QUALIFICACIÓ	10-9	8-7	6-5	4-1
CONTINGUT	Ha utilitzat material que ha investigat pel seu compte, a més del recomanat pel professor.	Ha utilitzat el material donat pel professor.	No ha utilitzat tot el material recomanat, resten alguns matissos per afegir.	No ha utilitzat tot el material.
CREATIVITAT	Ha fet un joc original i ha utilitzat recursos diferents.	Ha fet un joc original.	Ha fet un joc.	No ha fet un joc.

	EXCEL·LENT	ADEQUAT	BO	INSUFICIENT
EXPOSICIÓ ORAL	Ha organitzat bé la informació i ha sigut dinàmic.	Ha organitzat bé la informació i l'ha sabuda transmetre.	Ha organitzat bé la informació.	No ha organitzat bé la informació.

PROPOSTA PER A QUALIFICACIÓ DELS CONTINGUTS ACTITUDINALS (20 % del total de la nota)

A fi de quantificar de manera més precisa la qualificació d'aquest apartat es planteja el següent sistema. Inicialment tot alumne parteix del 100% de la nota prevista, és a dir, 2 punts sobre 10. En principi es qualifica sobre 10 punts d'on s'obtindrà percentualment la nota final d'actitud segons els següents criteris.

ACTITUDS NEGATIVES QUE RESTEN PUNTUACIÓ

ACTITUDS	PUNTUACIÓ
Per cada falta d'assistència injustificada	-0,25
Per cada retard injustificat	-0,1
Per cada vegada que no porte el material	-0,25
Per cada vegada que no realitzi les activitats en classe o casa	-0,25
Per comportament inadequat (parlar, interrompre, etc.)	-0,25
Per mal comportament que siga motiu d'amonestació	-0,5
Per falta de respecte o actituds o contraris als drets fonamentals	-0,5 (fins a total nota)
Retard injustificat dels treballs	-0,2 (lleu o no acceptació del treball si és molt major la demora)

A més, si no respecten la normativa Covid, en la primera ocasió es considerarà falta lleu (-0,2), però, en reiterar-se, es considerarà una falta greu (-1) amb el corresponent part d'incidències i comunicació a les famílies.

Quant a la no assistència a exàmens, solament es podrà justificar amb document oficial. A més s'ha d'avisar via telefònica al professor. En cas que puga justificar-se, la realització de cadascuna de les proves no realitzades es

faran el dia i hora determinats pel departament en horari de vesprada una setmana abans de l'avaluació. La prova la confeccionarà i corregirà el departament de llatí.

Quant als retards als exàmens, aquestos alumnes podran incorporar-se a la prova però aquesta acabarà en el temps fixat per al conjunt de la classe, no gaudint d'un temps extra.

Les qualificacions es formularan en xifres d'1 a 10, considerant-se positives les qualificacions iguals o superiors a cinc punts i negatives la resta. La possibilitat d'arrodonir la nota serà decisió del professorat. Així una qualificació superior a 5'5, podrà considerar-se 6, superior a 6,5, 7 i així fins al 1

L'arrodoniment es realitzarà una volta obtinguda la mitja ponderada i no en cada exercici.

2n BATXILLERAT

Com ja s'indica en la programació de Primer de Batxillerat, és condició indispensable que l'alumne assistisca amb regularitat a classe i realitze tant a casa com en l'aula totes les activitats que es plantegen per part del professor. En conseqüència, cada falta d'assistència no justificada, descomptarà 0'25, de la nota final de l'avaluació. A més, 2 retards es consideraran una falta d'assistència. L'alumne per poder ser avaluat cada avaluació no ha de superar les 10 faltes d'assistència no justificades. De la mateixa manera, l'alumne amb un índex significatiu de tasques no realitzades serà qualificat negativament, al marge dels resultats obtinguts en les proves parcials que vagen realitzant-se amb caràcter periòdic al llarg del curs. En aquest sentit, serà molt convenient incloure almenys dos o tres proves parcials al llarg del trimestre, a fi que el professor pugui obtenir una imatge molt més àmplia i objectiva de l'evolució de l'alumne que amb un únic instrument d'avaluació, on poden influir factors de tota classe per a l'obtenció d'una qualificació no satisfactòria.

Òbviament, les proves preveuran la inclusió dels continguts especificats en la programació en la seua totalitat o en aquells aspectes que resulten d'un major rendiment per a la preparació de les proves d'Accés a la Universitat. En aquest sentit, l'apartat lingüístic s'entendrà sempre aplicat a la pràctica de traducció, de tal forma que l'alumne demostre de forma clara i evident que ha assimilat els continguts de morfologia i sintaxi a través del text proposat. En relació amb els altres apartats (literatura, etimologia, etc.), serà el professor qui prengui la determinació de realitzar una major aprofundiment en unes o altres qüestions, fins a aconseguir que el tipus de prova proposat els alumnes s'aproxime el més possible al de les PAU, a fi de familiaritzar-lo tant amb el nivell de dificultat com amb l'estructura de l'examen. En conseqüència, també

els criteris de puntuació hauran d'estar d'acord amb les proves selectives que hauran d'afrontar després de la conclusió dels seus estudis de Batxillerat.

L'estructura de la prova objectiva exigida per la Universitat (PAU) és com segueix

1. Traducció d'un text declaratiu històric en prosa (Cèsar) Opció A o d'un text declaratiu històric en prosa o poesia de qualsevol autor de la literatura llatina d'unes 30 a 35 paraules, precedit d'una introducció contextualitzadora. (5 punts)
2. Qüestions :
 - a. Comentari sintàctic del text fent-ne referència als nivells oracional, proposicional i sintagmàtic. (2 punts)
 - b. Lexicologia : estudi de les formes verbals del text amb modificacions preverbial, i la seua derivació a qualsevol llengua coneguda per l'alumne. (1 punt)
 - c. Morfologia : comentari morfològic de quatre paraules assenyalades del text corresponent a les quatre categories bàsiques : verb, substantiu, adjectiu i pronom (1 punt).
 - d. Literatura : exposició d'un gènere literari Llatí treballat a l'aula (1 punt)

A més, per tal de superar el greu problema de les faltes d'expressió i d'ortografia que pateix l'alumnat, amb la finalitat que prenga consciència de la necessitat d'expressar-se correctament, el departament, unificant criteris descomptarà per cada errada ortogràfica o d'expressió 0'05 punts en cadascuna de les proves objectives o treball, essent 0'5 punts la penalització màxima.

El resultat de les proves parcials d'avaluació serà valorat en un 90% per a incloure com a criteris puntuables de forma positiva (10%) tant la realització d'exercicis diaris proposats per a casa i per a l'aula com l'assistència regular a classe.

Així mateix, degut a l'augment de la ratio, així com de conflictes en l'aula la professora es reserva la possibilitat de penalitzar el alumne per qualsevol actitud negativa, tal com està especificat per a la ESO. Per a tal efecte se seguirà la següent graella :

ACTITUDS NEGATIVES QUE RESTEN PUNTUACIÓ

ACTITUDS	PUNTUACIÓ
Per cada falta d'assistència injustificada	-0,25
Per cada retard injustificat	-0,1

Per cada vegada que no porte el material	-0,25
Per cada vegada que no realitzi les activitats en classe o casa	-0,25
Per comportament inadequat (parlar, interrompre, etc.)	-0,25
Per mal comportament que siga motiu d'amonestació	-0,5
Per falta de respecte o actituds o contraris als drets fonamentals	-0,5 (fins a total nota)
Retard injustificat dels treballs	-0,2 (lleu o no acceptació del treball si és molt major la demora)

A més, si no respecten la normativa COVID, en la primera ocasió es considerarà falta lleu (-0,2), però, en reiterar-se, es considerarà una falta greu (-1) amb el corresponent part d'incidències i comunicació a les famílies.

Quant a **la no assistència a exàmens**, solament es podrà justificar amb document oficial. A més s'ha d'avisar via telefònica al professor. En cas que puga justificar-se, la realització de **cadascuna de les proves no realitzades es faran el dia i hora determinats pel departament en horari de vesprada una setmana abans de l'avaluació. La prova la confeccionarà i corregirà el departament de llatí.**

Quant als **retards als exàmens**, aquestos alumnes podran incorporar-se a la prova però aquesta acabarà en el temps fixat per al conjunt de la classe, no gaudint d'un temps extra.

8. METODOLOGIA. ORIENTACIÓ DIDÀCTIQUES

● Metodologia

ESO

Els principis pedagògics que s'estimen per al desenrotllament dels processos d'ensenyament guarden relació amb els propis d'esta etapa educativa de l'educació bàsica i amb els derivats de l'adquisició de competències. En este sentit, es tindran en compte les següents consideracions, amb la perspectiva de les característiques de l'etapa:

- Facilitar l'accés de tot l'alumnat a l'educació comuna, amb les mesures necessàries d'atenció a la diversitat.
- Atendre els diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.
- Afavorir la capacitat d'aprendre per si mateixos i promoure el treball en equip.

- Procurar l'adquisició i el desenrotllament de les competències bàsiques, adequant el seu èxit progressiu a les característiques de l'alumnat del curs i de la matèria.

- Predisposar i reforçar l'hàbit de lectura amb textos seleccionats amb este fi.

- Desenrotllar la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita.

- Incidir, així mateix, en la comunicació audiovisual i en l'ús de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

De manera més específica, la lògica de les competències comporta:

- Desplaçar els processos d'ensenyança referits a la transmissió d'informacions i coneixements pels d'adquisició de capacitats i competències. En este mateix sentit, subratllar el coneixement aplicat, el saber pràctic, enfront de l'aprenentatge memorístic.

- Utilitzar les idees i coneixements previs dels alumnes com a suport per a nous esquemes mentals que reformulen o desenrotllen els disponibles.

- Emplaçar a la busca, selecció, anàlisi crítica, tractament, presentació i aplicació dels coneixements; de tal manera que la funció docent es vincule a "tutoritzar" l'aprenentatge, estimular i acompanyar.

- Aproximar la naturalesa del coneixement a situacions quotidianes i problemes pràctics, als contextos i entorns socials, perquè l'aprenentatge resulte rellevant.

- Facilitar situacions que requerisquen processos de metacognició de l'alumnat i ajuden a adquirir habilitats d'autoregulació, tant per a aprendre com per a aprendre a aprendre.

- Recórrer a activitats didàctiques en clau de "situacions-problema", en les que es requerixen processos cognitius variats i l'aplicació del que se sap o del que se sap fer a situacions que resulten pròximes, habituals i previsibles.

- Alternar i diversificar les actuacions i situacions d'aprenentatge d'acord amb la motivació i els interessos de l'alumnat.

- Utilitzar la cooperació entre iguals com a experiència didàctica en què es posen en joc el diàleg, el debat, la discrepància, el respecte a les idees d'altres, el consens, les disposicions personals.

- Accentuar la naturalesa formativa i orientadora de l'avaluació, associada, de manera contínua, al desenrotllament de les pràctiques i processos d'ensenyança i aprenentatge; que poden ser revisats i ajustats d'acord amb les informacions i registres de l'avaluació formativa.

2n BATXILLERAT

A més a més de tots els punts referits per a 1r de Batxillerat, cal tindre presents els reptes propis de l'adquisició d'un nivell adequat perquè l'alumnat de Llatí supere satisfactòriament la Prova d'Accés a la Universitat(PAU).

● **Orientacions didàctiques:**

ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT I D'APRENENTATGE.

LLATÍ 4t ESO

Activitats d'introducció i coneixements previs

Són les activitats que es realitzen sobre els preconceptes i servixen per a realitzar una avaluació inicial dels coneixements dels alumnes i per a presentar les qüestions a tractar en la Unitat didàctica. Suposem que el tema a tractar siga la veu passiva. El professor haurà d'assegurar-se primer que els seus alumnes saben què és la veu passiva i que la diferencien en la seua llengua quotidiana de la veu activa. Si vera que no és així (cosa que succeïx sovint), haurà de fer primer una introducció sobre com és eixa veu en la llengua habitual dels alumnes.

Activitats de motivació

Servixen per a despertar l'interés de l'alumne o per a fer-li més amé l'aprenentatge.

-L'elecció dels textos a traduir serà fonamental per a això. El professor haurà de triar textos que despertin l'interés de l'alumne. Recomanem traduir textos d'autor a partir de la Unitat 10.

-L'estudi dels temes sobre la vida quotidiana dels romans, la seua mitologia, anècdotes històriques, topònims, origen dels noms etc.

-Segons la disponibilitat temporal i el nombre d'alumnes, és possible plantejar-se treballs col·lectius, com la redacció d'una novel·la molt curta de temàtica romana en què cada grup desenrotllaria un capítol en què haguera d'incloure un número determinat de dades sobre la vida o la història romans (exemples: una visita a les termes, una lectura pública etc.).

-Si el nombre d'alumnes fora escàs i haguera material informàtic disponible, cabria plantejar-se que cada un d'ells haguera de fer un xicotet treball en power point sobre un Déu o un mite concret.

Activitats d'assimilació, acomodació i consolidació.

Normalment són activitats de procés, és a dir que es desenrotllen en el curs de la Unitat didàctica. Poden consistir en exercicis sobre la qüestió gramàtica que s'acaba d'estudiar, la traducció de textos relacionats amb la mateixa etc.

Activitats de reforç

Per a aquells alumnes i alumnes els ritmes d'aprenentatge dels quals siguin més lents és imprescindible la programació d'activitats de reforç que, d'acord amb les seues característiques, faciliten el desenrotllament de les seues capacitats. Estes activitats poden ser sobre la pròpia assignatura o sobre l'ús en general de la llengua o la comprensió lectora. Per exemple:

-En el cas de detectar-se problemes de comprensió lectora, resultaria convenient fer que l'alumne Llija pel seu compte els temes d'institucions i faça un resum i una selecció de les paraules claus d'estos.

-Si foren problemes d'ortografia, el professor haurà de posar-li exercicis a banda per a reforçar els seus coneixements lingüístics.

-Si foren problemes de comprensió dels mecanismes de la llengua llatina, l'alumne requerirà un atenció més personalitzada i exercicis complementaris.

Activitats de síntesi-resum

Són les activitats que tanquen la Unitat didàctica. El seu sentit és el de fer una recapitulació de les qüestions tractades. Poden servir d'avaluació de la Unitat i del procés educatiu en el seu conjunt.

Activitats d'ampliació

Estes activitats són un complement de la pràctica docent i poden ser:

- Visites a museus i/o exposicions.
- Assistència a obres de teatre.
- Projecció de pel·lícules.
- Realització per part de l'alumne de xicotetes monografies.

LLATÍ 2n BATXILLERAT

Per a realitzar un seguiment adequat del progrés dels alumnes es tindran en compte diversos elements de valoració per a qualificar amb un sentit global el rendiment personal de cada u, no basant-se exclusivament en les proves escrites:

Realitzaran exercicis pràcticament diari d'anàlisi morfosintàctic i de traducció d'un fragment d'aproximadament trenta paraules a casa, que seran corregits i

explicats a classe. La pràctica constant de l'anàlisi i la traducció el duran a l'aprenentatge de la llengua llatina.

Els alumnes duran a terme resums en forma d'esquemes dels principals temes de literatura llatina, a fi que aprenguen a discernir les idees fonamentals de les secundàries i coneguen tant els principals traços de cada gènere en concret i dels autors més destacats de la literatura llatina.

Es realitzaran, almenys, dos proves per trimestre per a comprovar la consolidació i assimilació satisfactòria dels continguts.

Es duran a terme resums gramaticals capítol a capítol per part del professor, que l'alumne haurà d'anar recopilant en el seu quadern de treball.

Finalment, s'aniran completant els esquemes de GRAMÀTICA LLATINA, que el propi alumne ha anat elaborant amb els elements de morfologia i sintaxi més significatius des del curs anterior.

● MATERIAL:

4t ESO LLATÍ

L'alumne no disposarà d'un manual de classe i tot el material que necessite serà proporcionat pel professor. Seguint els criteris metodològics abans especificats, els materials que van a oferir-se als alumnes han de ser diversos i variats.

Utilitzarem suports informàtics i bibliogràfics, així com medis audiovisuals.

No obstant, el llibre de referència serà *Familia Romana* d'Orberg.

Llibres de consulta i d'ús per a l'alumne :

- Mommsen,T., *Historia de Roma I-II*, Ed. Aguilar, Madrid, 1962
- Carcopino, J., *La vida cotidiana en el apogeo del Imperio*, Hachette, Paris, 1993
- Grant,M.-Hazel,J., *Diccionari de mitologia clàssica*, Enc.Cat., Barcelona, 1997
- Mateos Muñoz,A., *Etimologías grecolatinas del español*, Ed. Esfinge, México, 1985²²
- Koller,H., *Orbis pictus latinus*, Ed. Artemis, Zürich-München, 1989
- Escolà i Tuset,J.M., *Diccionari de llatinismes i expressions clàssiques*, Ed. 62, Barcelona, 1997
- Beltrán,F.-Marco,F., *Atlas de historia antigua*, Ed. Libros Pórtico, Zaragoza, 1987

Altres recursos didàctics :

Considerem també important el recurs a diccionaris, premsa per buscar expressions llatines, així com a textos literaris, documentals o qualsevol altre mitjà àudio-visual o multimèdia amb referència al món

clàssic, internet–pàgines relacionades amb el món clàssic i l'ensenyament i divulgació de la llengua llatina, etc.

2n BATXILLERAT

Com a elements de treball es podrà disposar dels següents materials:

- Dossiers confeccionats pel Departament que versen sobre: Morfologia, Sintaxi, Derivació, Selecció de textos variats de dificultat progressiva, Gèneres literaris, Lèxic de César.

- Les **edicions didàctiques** de **DE BELLO GALLICO, AENEIS, CATILINA, AMPHITRYO**, etc. de H. H. Ørberg, per a reforçar els continguts de literatura llatina a través de textos originals o ben especialitzar a l'alumne en algun autor determinat de cara a les PAU.

- Un **diccionari Latín-Español o Llatí-Català** de caràcter didàctic, que s'emprarà quan el curs ja es trobe avançat, recordant sempre els alumnes que l'ús d'aquest ha de ser excepcional i només en cas d'absoluta necessitat. No obstant això, han de donar-se instruccions precises sobre el seu maneig (criteris per a la localització de termes, dificultats més freqüents, etc.), atès que és un dels instruments de què disposen els alumnes per aconseguir resultats positius en les PAU.

- **Materials complementaris** tals com **audicions musicals amb lletres en Llatí, DVDs, mapes, programes de programari educatiu relacionats amb la matèria, relacions de pàgines Web, etc.** Tot aquest material, degudament seleccionat i programat pel professor en connexió amb el contingut que s'està treballant en cada moment, s'emprarà si les condicions de desenrotllament dels continguts mínims ho permeten.

A més dels materials comentats anteriorment, serà de gran utilitat l'ocupació de recursos didàctics relacionats amb l'aspecte auditiu del Llatí; així, igual que hem mencionat en el cas de Llatí I, és possible programar sessions d'audició de música en Llatí de distintes èpoques i temàtiques.

9. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB ALUMNAT QUE REQUEREIX ACTUACIONS PER A LA COMPENSACIÓ DE LES DESIGUALTATS (MESURES NIVELL III I NIVELL IV)

Per a aquests alumnes realitzarem adaptacions curriculars significatives (ACIS) col·laborant amb l'especialista en Pedagogia Terapèutica (PT), el Departament d'Orientació i el tutor, prenent totes les mesures individualitzades

necessàries per a cada alumne amb un tipus diferent de mesura educativa. Aquestes mesures caldrà que estiguen reflexades en les actes mensuals del departament.

A més a més, cal que analitzem el ventall tan divers d'alumnat amb què treballem.

4t ESO

Encara que no és fàcil generalitzar, ja que la tipologia és extensa, i és l'observació del professorat el factor decisiu per a dictaminar quin gènere d'alumnes té a càrrec seu, s'esbossa a continuació un model aproximatiu de l'alumne "mig" que assisteix a classes de llatí.

a) Alumnes que opten per aquesta assignatura perquè estan orientats professionalment i creuen que els serà útil.

b) Alumnes motivats per les seues aficions de caràcter literari, històric i artístic: trien aquesta matèria perquè els agrada tot allò que s'ha relacionat amb les humanitats.

c) Alumnes que han realitzat una selecció aleatòria i poc meditada, bé perquè no volen separar-se dels seus amics, els qui han optat per aquesta matèria, o perquè creuen que és una assignatura fàcil d'aprovar, o perquè van triar per exclusió...

d) Alumnes no acceptats per falta de quota, en una altra matèria o per ser repetidors (ordre 3 d'octubre del 2003 publicada en el DOGV de 10 de gener del 2005)

Davant tal diversitat de l'alumnat, s'han d'establir nivells d'activitats, mínim, mig i màxim. En els casos en què la diversitat de l'aula pot deixar arrere a cert nombre d'alumnes, es realitzaran activitats de reforç per a l'adquisició dels continguts mínims. L'atenció a la diversitat s'aborda mitjançant estratègies orientades a proporcionar la possibilitat d'oferir **diferents nivells d'activitats** amb l'alumne:

Activitats d'ampliació, mitjançant texts i exercicis concebuts per als alumnes que tinguen un ritme més avançat. Els alumnes i alumnes que realitzen tals exercicis no tindran dificultats per a continuar amb el desenvolupament normal del curs.

Activitats de "diversificació" que permeten que l'alumne es motive i puga triar les activitats i el seu ritme d'aprenentatge a la classe la professora marcarà un nivell determinat de realització d'activitats, segons el ritme d'aprenentatge dels diferents alumnes i alumnes del grup.

Activitats de reforç, proposades per a aquells alumnes que presenten dificultats per a la consecució dels objectius proposats i basades en els continguts mínims de la matèria.

Activitats de recuperació, per a aquells alumnes que, a pesar del material de reforç, no hagen aconseguit adquirir les capacitats bàsiques proposades.

2n Batxillerat

Sens dubte en un grup heterogeni d'alumnes no tots partixen dels mateixos coneixements ni aconsegueixen el mateix nivell que pretenem per a garantir-los un mínim èxit en les diverses proves a les que hauran d'enfrontar-se al llarg del curs i, posteriorment, en les PAU. Per tant, tractarem d'assegurar que tots els alumnes compten amb uns nivells mitjans acceptables. Recordem que es considerarà un òptim progrés de coneixements l'assimilació del 80% o més dels continguts proposats, bona, entre el 60 i el 80%, acceptable, quan es troben en el 50% i negativa, quan no aconsegueixen el dit percentatge.

No obstant, no s'ha d'oblidar que aquestos alumnes s'han de presentar a la PAU, per tant s'ha de tractar el tema amb la Coordinadora de dita prova, perquè no hi haja cap entrebanc.

TOT AÇÒ ABANS EXPOSAT S'EXPRESSARIA AIXÍ PER NIVELLS:

NIVELL III

A) ACCÉS:

- Seguiment intensiu del control de l'assistència i desenvolupament d'actuacions específiques del pla d'absentisme.
- Adequació i accessibilitat dels materials didàctics i curriculars específics d'una actuació o programa.
- Coordinació del tutot/a amb el professorat del centre i els professionals externs que participen en les mesures addicionals, juntament amb el departament d'Orientació.

B) PARTICIPACIÓ:

- Activitats de programes preventius per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la valoració de la diversitat dirigits a un grup determinat d'alumnes/as.
- Mesures educatives de disciplina positiva.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar la implicació, autoestima i confiança en les pròpies fortaleeses.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar l'autoregulació del comportament.

C) APRENENTATGE

- Ajustos metodològics personalitzats de les unitats didàctiques.

- Actuacions i programes d'enriquiment curricular.
- Plans personalitzats i programes de reforç per a l'alumnat que repeteix curs.

NIVELL IV

A) ACCÉS:

- Material didàctic i curricular adaptat.
- Presentació de la informació de forma concreta.
- Incorporació d'ajudes visuals/ manipulatives per a una millor presentació de la informació
- Productes de suport tècnics i tecnològics.
- Coordinació amb professionals de salut i altres serveis amb orientació.

B) PARTICIPACIÓ:

- Pla personalitzat per a desenvolupar la implicació, autoestima i confiança en les pròpies fortaleeses.
- Donar-li responsabilitats.
- Mantindre altes expectatives sobre allò qu és capaç de realitzar.
- Situar-ho amb algun company/a al fet que li facilite seguir les activitats en les quals puga participar amb les adaptacions pertinents.
- Pla personalitzat per a desenvolupar l'autoregulació del comportament.

C) APRENTATGE

- Adquisició i ús funcional del llenguatge i la comunicació.
- Flexibilització curricular (per a altes capacitats)
- Pròrroga extraordinària en les etapes d'educació infantil/primària /ESO
- Adaptació curricular individual significativa(ACIS)
- Currículum individualitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva/ l'aprenentatge otor/ /hàbits d'autonomia personal.
- Per a l'aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal:
 - Seqüenciar metes i tasques en passos.
 - Oferir més temps per a realitzar-les
 - Oferir-li oportunitats per a participar activament en l'aprenentatge.
 - Usar reforços positius per a incrementar la motivació.
 - Autoinstruccions.
- Per a compensar les dificultats per a transferir/ generalitzar els aprenentatges:
 - Prioritzar aprenentatges i activitats funcionals.
 - Utilitzar models i exemples en número suficient.
 - Crear situacions d'aprenentatge en contextos reals i amb elements significatius.

10. UNITATS DIDÀCTIQUES.

Organització de les unitats didàctiques i distribució temporal.

4T ESO

El currículum, a l'hora de treballar-lo a classe, l'hem dividit metodològicament en diuit unitats didàctiques, que presenten de manera progressiva una combinació equilibrada de temes lingüístics amb temes de cultura clàssica.

Cada unitat es presenta dividida en sis apartats: gramàtica, activitats, traducció, pervivència, llatí viu, mitologia. Les 15 unitats de llengua estan distribuïdes equitativament entre les tres avaluacions, que estan completades amb un tema de cultura. El dossier es completa amb un apèndix de consulta amb els paradigmes gramaticals i vocabulari de consulta.

1a. avaluació

De l'13 de setembre fins 25 de novembre (32 sessions)

Unitat 1. Origen de la llengua llatina i la seua diversificació.

Unitat 2. La llengua llatina i la seua evolució

Unitat 3. Introducció a la llengua llatina.

Unitat 4. 1a declinació

Unitat 5. Introducció a la flexió verbal. Sum

Cultura: La història de Roma

2a. avaluació

Del 28 de novembre fins el 25 de febrer (32 sessions)

Unitat 6. 2a declinació. Present d'indicatiu.

Unitat 7. Adjectius de 1a classe. Pretérit imperfecte d'indicatiu.

Unitat 8. Futur imperfecte d'indicatiu.

Unitat 9. 3a declinació: substantius. Tema de perfect. Pret. perfect d'indicatiu.

Tema 10: 3a declinació- adjectius. Pret. Plusquamperfecte d'ind.

Cultura: L'organització política i social.

3a. avaluació

Del 27 de febrer fins 21 de juny (32 sessions)

Unitat 11. 4a i 5a declinacions. El mode imperatiu.

Unitat 12. Formes nominals del verb. Infinitiu.

Unitat 13. Veus passives. L'oració passiva.

Unitat 14. Participi

Unitat 15. Recapitulació

Cultura: La família

ETAPA DE BATXILLERAT

SEGON DE BATXILLERAT

PRIMERA AVALUACIÓ: 42 SESSIONS (DEL 13 DE SETEMBRE FINS EL 25 DE NOVEMBRE)

1. REVISIÓ GRAMATICAL:

Declinació nominal (2 sessions més 1 sessió d'avaluació).

Declinació pronominal (3 sessions més 1 sessió d'avaluació).

Sistema verbal (3 sessions més 1 sessió d'avaluació).

2. PRÀCTICA I: Traducció de textos adaptats (3 sessions)

3. Sintaxis nominal (1 sessió)

4. PRÀCTICA II: traducció i anàlisi sintàctic nominal (3 sessions)

5. GÈNERE LITERARI: LA LÍRICA (1 sessió més 1 sessió d'avaluació)

6. MODIFICACIÓ PREVERBIAL I CREACIÓ DE FORMES DERIVADES (2 sessions)

7. PRÀCTICA III: Traducció de textos adaptats (3 sessions)

8. MORFOSINTAXI: Infinitiu (3 sessions)

9. PRÀCTICA IV: traducció i anàlisi morfosintàctic de l'infinitiu (3 sessions més una sessió d'avaluació)

10. Morfosintaxi: Participi (3 sessions)

11. PRÀCTICA V: traducció i anàlisi morfosintàctic del participi (3 sessions més 1 sessió d'avaluació)

12. PRÀCTICA VI: Traducció de textos adaptats (4 sessions)

SEGONA AVALUACIÓ:

39 SESSIONS (DEL 28 DE NOVEMBRE FINS EL 25 DE FEBRER)

1. MORFOSINTAXI: Gerundi i gerundi. Supí. (2 sessions)

2. PRÀCTICA VII: traducció i anàlisi morfosintàctic del gerundi, gerundiu i supí (2 sessions més 1 sessió d'avaluació)

3. Coordinació, juxtaposició i subordinació. (1 sessió)

4. PRÀCTICA I : Coordinació, juxtaposició i subordinació (1 sessions)

5. MORFOSINTAXI: subordinació relativa (1 sessió)

6. PRÀCTICA II: traducció i anàlisi morfosintàctic de relatives (2 sessions)

7. GÈNERE LITERARI: LA HISTORIOGRAFIA (1 sessions més 1 sessió d'avaluació)

8. PRÀCTICA III: Traducció de fragments de l'obra de César (2 sessions)

9. MORFOSINTAXI: subordinació sustantiva (2 sessió)

10. PRÀCTICA IV: traducció i anàlisi morfosintàctic de substantives (3 sessions més 1 sessió d'avaluació)

11. PRÀCTICA V: Traducció d'un fragment de l'obra de César tipus prova PAU (3 sessions)
12. GÈNERE LITERARI: L'ÈPICA A ROMA (1 sessió més 1 sessió d'avaluació)
13. MORFOSINTAXI: subordinació adverbial I: sub. temporal (1 sessió)
14. PRÀCTICA VI: traducció i anàlisi morfosintàctic de temporal (3 sessions més 1 sessió d'avaluació)
15. PRÀCTICA VII: Traducció d'un fragment de l'obra de César tipus prova PAU (3 sessions)
16. MORFOSINTAXI: subordinació adverbial I: sub. comparativa modal (1 sessió)
17. PRÀCTICA IX: Traducció d'un fragment de l'obra de César tipus prova PAU (3 sessions)
18. PRÀCTICA VIII: traducció i anàlisi morfosintàctic de comparatives 3 sessions)

TERCERA AVALUACIÓ:

43 sessions (DEL 27 DE FEBRER FINS EAL 20 DE MAIG)

1. GÈNERE LITERARI: EL TEATRE A ROMA. (1 sessió més 1 sessió d'avaluació)
2. MORFOLOGIA VERBAL: VERBS IRREGULARS (2 sessions més 1 sessió d'avaluació)
3. MORFOSINTAXI: subordinació adverbial II: sub. causal (1 sessió)
4. PRÀCTICA I: traducció i anàlisi morfosintàctic de causals (1 sessió més 1 sessió d'avaluació)
5. MORFOSINTAXI: subordinació adverbial III: sub. consecutiva (1 sessió)
6. PRÀCTICA II: traducció i anàlisi morfosintàctic de consecutives (2 sessions)
7. MORFOSINTAXI: subordinació adverbial IV: sub. final (1 sessió)
8. PRÀCTICA III: traducció i anàlisi morfosintàctic de finals (2 sessions més 1 sessió d'avaluació)
9. PRÀCTICA IV : Traducció de fragments de l'obra de César tipus prova PAU (2 sessions)
10. GÈNERE LITERARI: L'ORATÒRIA: (1 sessió més 1 sessió d'avaluació)
11. MORFOSINTAXI: subordinació adverbial V: sub. concessiva (1 sessió)
12. PRÀCTICA V: traducció i anàlisi morfosintàctic de concessives (2 sessions més 1 sessió d'avaluació)

- 13.**MORFOSINTAXI:** subordinació adverbial VI: sub. condicional (1 sessió)
- 14.**PRÀCTICA VI:** traducció i anàlisi morfosintàctic de condicionals (2 sessions més 1 sessió d'avaluació)
- 15.**NEXES POLIVALENTS:** UT, NE, CUM, QUOD (2 sessions)
- 16.**PRÀCTICA VII:**Traducció de fragments de l'obra de César tipus prova PAU (3 sessions)
- 17.**NEXES POLIVALENTS** (3 sessions més 1 sessió d'avaluació)
- 18.**PRÀCTICA VIII:** Traducció de fragments de l'obra de César tipus prova PAU(2 sessions més 1 sessió d'avaluació)
- 19.**PRÀCTICA IX:** Traducció de fragments de César tipus prova PAU (3 Sessions més 1 sessió d'aval.)

11. ELEMENTS TRANSVERSALS.

a) FOMENT DE LA LECTURA. COMPRENSIÓ LECTORA. EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.

Per a 4t ESO:

1r. trimestre i 2n trimestre: **Metamorfosis** d'Ovidi . Editorial Tilde.

3r. trimestre: **Col·lecció d'Astérix i Obèlix** d'Uderzo i Gozzini.

Per a 2n Bat:

Com que aquest nivell compta amb una programació molt carregada de continguts en totes les assignatures, considerem que no cal exigir-los en excés, així:

1r i 3r trimestre: **Antologia de literatura romana** (s'ha d'adquirir en consergeria del centre)

2n trimestre: **Comèdia romana** (Coincidirà amb la que veurem en Sagunt)

b) COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL. TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I DE LA COMUNICACIÓ.

- Gravacions sonores i audiovisuals de textos curts integrant en llatí.
- Participació en el concurs on-line *Odissea*, de cerca d'informació en internet sobre el món de la cultura clàssica grecollatina.
- Cerca contínua en internet (wikipedia, culturaclasica.com, culturaclasica.net...)
- Confecció d'un treball monogràfic en power-point o semblants sobre el món de la Cultura Clàssica.
- CD-room amb activitats interactives sobre unitats didàctiques del llibre de text de classe.

- Documentals, peplum o qualsevol altre mitjà àudio-visual o multimèdia amb referència al món clàssic.
- Confecció d'un BLOG interdepartamental llatí i grec per a ús dels alumnes de llatí.

Els **materials informàtics en CD-rom** o bé els continguts *Web on line* es poden treballar davall l'estricta vigilància del professor, que observarà els errors més freqüents i els podrà adjudicar una valoració específica.

c) EMPRENEDURIA.

Tal com s'aprecia en el bloc 1 (Elements transversals en l'assignatura) dels continguts de Cultura Clàssica i Batxillerat, el sentit d'iniciativa i l'esperit emprenedor cobra gran importància en les nostres matèries. Aquest sentit es veurà reflexat en l'actitud diària de l'alumne davant els reptes que se li plantegen diàriament en cada tasca. Verbi gratia, en les exposicions de grup tant d'ESO , com de Batxillerat, caldrà conscienciar i fer madurar l'alumnat pel que fa a la imainació i la creativitat en la gestió de projectes, en la responsabilitat davant les decisions preses, en l'adopció de distints rols en els equips de treball, en la importància de la solidaritat, la tolerància, el respecte i l'amabilitat, en les tècniques d'escoltar activament, en el diàleg igualitari, en l'aprenentatge cooperatiu... Tot açò amb l'objectiu que es desenvolupen unes noves habilitats i estratègies que els alumnes puguem aplicar en situacions familiars futures en contextos formals i no formals.

d) EDUCACIÓ CÍVICA I CONSTITUCIONAL.

L'educació cívica i constitucional constitueix un element bàsic en les nostres matèries, doncs no hem d'oblidar que estem estudiant les dues cultures que han posat els ciments de la nostra cultura occidental.

Insitirem en la importància de la cultura grecorromana i sobretot que Grècia fou el bressol de la democràcia i, per tant, de la participació del ciutadà en el govern de l'Estat. També analitzarem la situació dels esclaus en el món clàssic, que malgrat el temps transcorregut, continua patint-se en l'actualitat.

Amb el coneixement de la història grega i romana, descobrim la importància i la freqüència de la guerra en les societats antigues. D'ací podem extraure com ensenyament la inutilitat de la guerra per resoldre els conflictes humans.

Estudiarem la situació de discriminació en què es trobava la dona grega i romana, així com la falta d'oportunitats en el terreny educatiu. Açò ens ha de fer reflexionar sobre la suposada igualtat d'oportunitats en la nostra època.

En analitzar l'estructura de la societat grecolatina i el món del treball, trobarem que aquella societat estava basada en la desigualtat econòmic i l'explotació dels febles, l'esclavitud. Traslladat als nostres temps, encara

malaauradament trobem nombrosos paral·lelismes amb l'explotació infantil i la dels immigrants, així com un desigual repartiment de la riquesa entre països rics i pobres en el món.

12. Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit.

L'avaluació de la pràctica docent sempre ha estat tingut en compte per la totalitat del departament. La comunicació fluïda amb l'alumnat és molt important. En aquest sentit sempre s'ha considerat la seua opinió pel que fa al ritme, desenvolupament i dificultat de les distintes unitats didàctiques, per poder reorientar la marxa de les classes o continuar tal que s'estava treballant. Amb açò s'aconsegueix que l'alumne estiga més implicat en el funcionament del curs, en veure com es tenen en compte les seues opinions.

A nivell de professorat, en les reunions del departament es valora el funcionament del procés d'ensenyament-aprenentatge, que es plasma en les actes mensuals del departament. També la memòria final del curs serveix per a valorar tot el treball realitzar durant el curs facilitant la planificació del següent.

Els resultats de cada avaluació serviran també al professor per a valorar el seu propi procés d'ensenyança i veure quines facetes ha de modificar.

A més a més, el departament de Llatí juntament amb el departament de Grec han elaborat un qüestionari perquè siga emplenat per l'alumne al final del primer trimestre per poder avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge entre l'alumnat.

QÜESTIONARI D'AVALUACIÓ DEL DEPARTAMENT DE LLATÍ **ANY 2022-23**

	Valor: 1 negatiu, 2 positiu, 3 no contesta			
	1	2	3	N/C
COMPLIMENT D'OBLIGACIONS				
1. El professor/a compleix amb les seues obligacions d'assistència a classe.				
METODOLOGIA				
2. L'estructura de les explicacions és lògica, clara i ordenada. 3. La forma d'impartir la classe manté l'atenció i l'interès de l'estudiant. 4. Les activitats de classe corresponen als continguts i objectius del curs. 5. El professor/a respon amb claredat i precisió a les preguntes que se li fan. 6. El professor/a fomenta i orienta el treball personal i autònom de l'estudiant.				
AVALUACIÓ				
7. Els criteris d'avaluació són clars i adequats.				
MATERIALS				
8. Els materials emprats al curs (visuals, auditiu, impresos) són adequats. 9. El professor/a dóna o suggereix activitats que afavoreixen la consolidació de coneixements. 10. Els materials són adequats a les necessitats dels llocs de treball.				
INTERACCIÓ				
11. L'actitud del professor/a amb l'estudiant és correcta. 12. La interacció del professor/a amb l'estudiant és fluïda. 13. La interacció entre l'estudiant és fluïda.				
INFRAESTRUCTURA				
14. Les condicions ambientals i materials de l'aula són adequades. 15. L'horari és l'adequat.				
VALORACIÓ GLOBAL				
16. El curs té el nivell adequat i em suposa una dificultat normal. 17. Els continguts responen a les meues expectatives. 18. Amb aquest professor/a he après. 19. Estic satisfet/a amb aquest curs. 21. Aquest curs és important per al meu desenvolupament professional. 22. M'ajudarà a ser més eficaç en el treball diari.				
COMENTARIS				

ANNEX : ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

La relació d'activitats complementàries programades per al curs 2022-2023 en coordinació amb el dep. de Grec són referides a continuació en la següent graella:

NIVELL	ACTIVITAT	TRIMESTRE		
		1º	2º	3º
4 ESO	Visita al Museu de la Beneficència i el de l'Almoina de València.			
1BAT	Participació en el Concurs <i>on line</i> de Cultura Clàssica "Odisea 2023"			
2BAT	Participació en l'Olimpiada de Clàssiques organitzada pel Depart. de Filologia Clàssica de la Univ. de València.			
TOT L'ALUMNAT	Participació en el Certamen <i>Compitalia</i> , organitzat per l'associació PROSOPON, en dues de les seues modalitats: <i>Pausanias</i> (redacció de temàtica clàssica) i <i>Fidias</i> (còmic) aquesta última amb la coordinació del departament de Dibuix.			
TOT L'ALUMNAT	Participació en la Setmana Cultural del centre amb algun taller o activitat relacionada amb el món greco-llatí.			
TOT L'ALUMNAT	<i>Iter Matritense</i> (viaje de temàtica clàssica a Madrid)			
TOT L'ALUMNAT	Participació en el FESTIVAL DE TEATRE GRECOLLATI DE SAGUNT.			
TOT L'ALUMNAT	Totes aquelles altres activitats que resulten interessants per a la consecució dels objectius marcats en la programació com visites museus, jaciments arqueològics, tallers, cinema, teatre....			